

Informe:
FRONTERES INVISIBLES:
LA REALITAT A LA FRONTERA
FRANCOCATALANA

CCAR
comissió catalana
d'Acció
pel Refugi

Publicació: Comissió Catalana d'Acció pel Refugi (CCAR)

Redacció: Comissió Catalana d'Acció pel Refugi (CCAR) i Centre Delàs d'Estudis per la Pau

Revisió: Comissió Catalana d'Acció pel Refugi (CCAR) i Centre d'Estudis i Recerca en Migracions (CER-M)

Maquetació: Sara Lupiáñez (SOT)

Any 2025

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Igualtat
i Feminismes**

La informació continguda en aquesta publicació no reflecteix la posició de la Generalitat de Catalunya ni de l'Ajuntament de Barcelona.

© Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat, 2025.

Tret que s'indiqui el contrari, els continguts d'aquesta obra (excepte textos i imatges no creats per l'autor) estan subjectes a la llicència de Creative Commons: Creative Commons — Atribució-NoComercial 3.0 Espanya — CC BY-NC 3.0 ÉS 2 La informació continguda en aquest informe és responsabilitat de la CCAR i no reflecteix necessàriament l'opinió de les finançadores.

Índex de continguts

1. Introducció	4
1.1. Una frontera dins de l'espai Schengen	4
1.2. La missió d'observació	4
2. Militarització a la frontera franco-espanyola relacionada amb el control migratori.....	6
1.1. Introducció.....	6
1.2. La immigració com a amenaça per França i Espanya	6
1.3. Presència militar a la frontera franco-espanyola	8
1.4. La militarització de les migracions de les tecnologies a França i Espanya	9
1.5. Empreses de tecnologia biomètrica a França i Espanya	10
3. La frontera francoespanyola.....	12
3.1. Context sociogeogràfic	12
3.2. Marc normatiu fronterer.....	14
3.2.1. L'Acord de Schengen	14
3.2.2. L'Acord de Màlaga	14
3.2.3. Darreres resolucions judicials	15
3.3. Situació als punts fronterers visitats.....	16
3.3.1. La Jonquera	16
3.3.2. Figueres	17
3.3.3. El Peatge del Voló.....	18
3.3.4. Portbou	19
3.3.5. Cerbère.....	22
3.3.6. Perpignan	23
4. Vulneracions de Drets Humans	25
4.1. L'augment de l'extrema dreta i el conseqüent canvi en les rutes migratòries.....	25
4.2. Els forts desplegaments policials i les identificacions per perfil ètnic o racial.....	26
4.3. Retorns sense garanties o internaments als centres de retenció administrativa	30
5. Conclusions i reflexions finals	32
6. Referències bibliogràfiques.....	34

1. INTRODUCCIÓ

1.1. UNA FRONTERA DINS DE L'ESPai SCHENGEN

La frontera entre el territori català i francès compta amb una forta història de fugida des de 1936, durant l'èxode de persones republicanes que va iniciar-se amb la Guerra Civil espanyola i va continuar durant tota l'etapa franquista a l'Estat espanyol (Putelat & Pius, 2025).

Es tracta d'un pas fronterer que, tot i haver-se eliminat de facto amb l'entrada en vigor de l'Espai Schengen tot just fa 30 anys, continua sent avui dia un territori de trànsit migratori per a moltes persones que necessiten (o volen) creuar cap un costat o l'altre per poder viure amb dignitat (Parlament Europeu & Consell Europeu, 2016).

De fet, l'Observatori Hispano-Francès de Tràfic als Pirineus estableix, en el seu darrer informe publicat al desembre de 2023, que la xifra mitjana de viatgers per carretera amb cotxes lleugers al 2019¹ va ser de 109,6 milions (dels quals el 23,6 eren de trànsit) i amb autocar de 7,48 milions (dels quals el 15,2% eren de trànsit).

Tot i no existir dades oficials al respecte, les diferents missions d'observació realitzades per entitats al territori corroboren que segueix existint una forta intensificació dels controls migratoris, efectuats en espais no oficials i mitjançant identificacions per perfil racial o ètnic. Més en concret, des de 2015 i emparats en l'acord entre la República Francesa i el Regne d'Espanya sobre readmissió de persones en situació irregular aprovat l'any 2002 (conegut com l'Acord de Màlaga), es van restablir i augmentar els

recursos estatals per desplegar aquests dispositiu (Ministerio de Asuntos Exteriores, 2003).

Aquests controls s'efectuen en espais situats estratègicament en punts localitzats a la vora de la frontera francoespanyola, tals com peatges, estacions de tren o d'autobusos. Aquests fets es constaten i detallen en el present informe i, en la gran majoria dels casos, constitueixen vulneracions de drets humans (reconeguts i garantits en un principi pel Dret Internacional i Europeu) ja que, tot i trobar-se ja dins de l'espai Schengen, les persones són identificades i retornades en un temps molt reduït o, per contra, internades als Centres de Retenció Administrativa (CRA) francesos (Projet Cafi & Anafé, 2023).

1.2. LA MISSIÓ D'OBSERVACIÓ

Durant el mes de juny i juliol del 2025, un equip d'observadores de Drets Humans format per membres de la Comissió Catalana d'Acció pel Refugi (CCAR) i del Centre d'Estudis i Recerca en Migracions (CER-Migracions) ha visitat els principals punts fronterers entre Catalunya (Estat espanyol) i França.

Durant la missió d'observació es van visitar les localitats catalanes de La Jonquera, Figueres i Portbou, així com espais on els controls fronterers

¹No hi ha dades més actuals publicades per l'Observatori Hispano-Francès de Tràfic als Pirineus.

segueixen vigents, tals com el terme municipal de El Portús (o Le Perthus) o el Peatge de Le Voló. Així mateix, l'equip d'observadores va visitar els municipis fronterers francesos de Cerbère i Perpingnan.

El propòsit de la missió d'observació ha estat el de documentar la realitat en relació a la gestió del control migratori dins de l'espai Schengen als punts fronterers existents entre el territori català i francès.

Alhora, durant la missió d'observació s'han pogut mantenir reunions amb diverses entitats i associacions que treballen al territori en la defensa dels drets de les persones migrades en ambdós costats de la frontera, tals com Càrites, Creu Roja, el Projecte CAFI, La Cimade, Anafé i Fórum Refugiés (Projet Cafi & Anafé, 2025; Forum Réfugiés et al., 2025). Així mateix, s'ha parlat amb persones migrades que es trobaven en trànsit als voltants de la frontera i s'ha intentat parlar amb els cossos de seguretat francesos i espanyols, els quals han refutat ser entrevistats.

A partir del material recopilat, complementat amb la informació recollida en altres informes de la CCAR –que ja havia fet una visita d'observació els anys 2018 i 2019–, i de les entitats entrevistades, s'elabora el present Informe per tal de denunciar les violacions de Drets Humans que es produeixen dins l'espai Schengen (CCAR, 2019).

2. MILITARITZACIÓ A LA FRONTERA FRANCO-ESPANYOLA RELACIONADA AMB EL CONTROL MIGRATORI²

1.1. Introducció

Els passos fronterers a la frontera franco-espanyola no incorporen els mateixos mecanismes de contenció i la conseqüent securització què es donen, per exemple, a Melilla o Ceuta, no hi ha constància d'un desplegament militar específic ni operacions actives de Frontex o OTAN directament a la frontera entre Espanya i França (Pirineus). Tanmateix, es tracta d'una frontera no exempta de ser objecte de militarització. De fet, França ha adoptat mesures estrictes com possibles devolucions exprés ("en calent") als punts fronterers del País Basc i Catalunya, quelcom que fins i tot ha generat preocupació a les autoritats espanyoles (Viúdez et al., 2025).

En aquest capítol analitzarem el context securitari que es dona a França i Espanya, ampliat amb la visió de la UE i OTAN que determinen les polítiques de seguretat franceses i espanyoles, amb l'objectiu de mostrar la consideració de la immigració com una amenaça a la seguretat sota un prisma en certa mesura militaritzador. Per la qual cosa s'analitzarà com és tractada la immigració a les seves doctrines de seguretat i defensa. Es mostraran també alguns exemples de presència militar a la frontera franco-espanyola i la seva col·laboració permanent o puntual amb les forces i cossos de seguretat i de control fronterer d'ambdós països.

A continuació, s'analitzarà la militarització que més probabilitats té de donar-se a la frontera objecte d'estudi. Es tracta dels recents sistemes de control als passos fronterers europeus, a

les seves fronteres Schengen però que poden aplicar segons les circumstàncies a les fronteres interiors. Finalment, es tractarà d'identificar algunes de les empreses adjudicatàries dels principals contractes de control als passos fronterers amb les noves tecnologies existents.

1.2. La immigració com a amenaça per França i Espanya

Per valorar com apareix la qüestió migratòria als documents de defensa de França i Espanya comencem pel tractament que hi donant l'OTAN com la UE. El Concepte Estratègic de l'OTAN 2022, aprovat en la Cimera de Madrid, aborda la immigració principalment en el context de la migració irregular i la seva relació amb amenaces transnacionals que inclouen el terrorisme, el tràfic de persones i el crim organitzat (Alphen Group, 2022). Mentre que la Brúixola Estratègica de la UE identifica la instrumentalització de la migració irregular com una amenaça significativa a la seguretat de la UE. S'esmenta que actors externs poden utilitzar els fluxos migratoris per a pressionar políticament a la Unió, la qual cosa pot desestabilitzar les fronteres i sistemes d'asil

²Capítol elaborat per Jordi Calvo, coordinador i investigador del Centre Delàs d'Estudis per la Pau.

europaus. Aquesta pràctica es considera una forma de guerra híbrida (Consell de la Unió Europea, 2022). Una preocupació explicitada per la pròpia Comissió Europea, que incorpora aquesta qüestió per contrarestar les amenaces híbrides derivades de la migració convertida en un arma, referint-se principalment a Rússia i a la frontera est d'Europa, però que pot aplicar a d'altres fronteres segons el context (Comissió Europea, 2024a).

De fet, la UE ha desplegat diverses missions militars i civils en el marc de la seva Política Comuna de Seguretat i Defensa (PCSD) amb l'objectiu de gestionar els fluxos migratoris irregulars, especialment a les seves fronteres exteriors i en regions d'origen o trànsit de persones migrants, però sobre tot a la frontera sud d'Europa, com es el cas de la missió EUBAM Libia, EUCAP Sahel Níger, EUCAP, Sahael Malí, EUTM Malí, EUNAVFOR MED Sophia, EUNAVFOR MED Irini i l'Operació Tritón/Themis.

Però el més rellevant en quant a la militarització dels moviments de població és que la UE compta amb Frontex, un cos de seguretat fronterera que coordina operacions conjuntes i proporciona suport tècnic i operatiu als Estats membres, incloent-hi Espanya i França, en la vigilància i control de les seves fronteres, de tal mode que inclou indirectament la frontera franc-espanyola com a part capdavantera de l'espai Schengen. Encara que no existeixen missions permanents específiques de Frontex en aquesta frontera, l'agència participa en operacions conjuntes i activitats de suport a tots dos països, en el marc del seu mandat establert pel Reglament (UE) 2019/1896 sobre la Guàrdia Europea de Fronteres i Costes (Parlament Europeu i Consell de la Unió Europea, 2019).

Frontex coopera amb les autoritats nacionals de França i Espanya en patrullatges conjunts i activitats de vigilància a les fronteres terrestres i marítimes. Aquestes operacions busquen prevenir la immigració irregular i el crim transnacional. Per exemple, l'any 2024, Frontex va desplegar personal per donar suport a les mesures de control fronterer (Frontex, 2024a;

Frontex, 2024b). A més, Frontex participa en operacions marítimes en la Mar Mediterrània i l'Atlàntic, àrees pròximes a la frontera franc-espanyola, com l'operació Themis.

La "militarització" de la immigració pel que fa Frontex es refereix a la utilització de capacitats i tàctiques pròpies d'operacions de seguretat o militars per a gestionar fluxos migratoris. Frontex ho fa amb mitjans i equipament militaritzat, com drons i aeronaus de vigilància per detectar embarcacions de migrants i intervenir-hi, sistemes de comunicació i seguiment, com radars, sensors i sistemes de geolocalització per rastrejar moviments de les persones migrants.

Si bé Frontex no és un exèrcit, és una agència de fronteres que aplica criteris tàctics propers als militars, com en el cas de l'Operació Themis, on es fan intervencions d'intercepció assimilables a operacions militars defensives. Aquesta militarització contribueix a que Frontex sigui eminentment una força de control fronterer que identifica les persones migrants com una amenaça a la seguretat i no com a persones potencialment refugiades subjectes d'ajut humanitari i de protecció internacional. En tot cas el seu impacte a la frontera entre França i Espanya no és de moment gaire rellevant, ja que la seva activitat es concentra sobre tot en la vigilància marítima a la frontera Sud, així com en el control dels fluxos migratoris en punts fronterers com Canàries (Cadena SER, 2025).

Les doctrines de seguretat de Defensa d'Espanya i França no contradiuen els dictats de l'OTAN i la UE, sinó que ambdues inclouen la immigració dins els seus anàlisis de seguretat, sota una perspectiva similar. Pel que fa al cas francès, la *Revue National de Sécurité* de 2025 les inclou al context d'amenaces híbrides (Secrétariat général de la défense et de la sécurité nationale, 2025). El document destaca la creixent complexitat de les amenaces a la seguretat nacional, incloent-hi la immigració irregular com un factor, i el reforç de la seguretat fronterera subratllant la necessitat d'enfortir la protecció de les fronteres. Per la seva banda, els documents oficials espanyols fan

referència als fluxos d'immigració irregular com amenaça a la seguretat nacional, fins i tot els més actuals (ESFAS, 2023). Així, a l'Estratègia de Seguretat Nacional 2021, la immigració apareix vinculada principalment a la immigració irregular, considerada un desafiament de seguretat per a Espanya i la UE on el control fronterer és present i on també es reconeix que les Forces Armades poden intervenir en suport a altres cossos de l'Estat (com a Guàrdia Civil i Policia Nacional) en situacions de pressió migratòria massiva o crisis humanitàries. No especifica amb detall quins mitjans militars s'empraran en cada cas, però sí que estableix un marc clar perquè les Forces Armades actuïn en suport a l'Estat, tant en l'àmbit interior com en l'exterior (Ministerio de Defensa, 2022). D'altra banda, l'Operació Indalo és un exemple ja que incorpora mitjans de l'Armada i de l'Exèrcit de l'Aire per a donar suport al control d'immigració irregular en col·laboració amb les forces de seguretat i agències europees (Ministerio de Defensa, 2020b), la qual cosa mostra l'ús d'un prisma militaritzador o securitzador de la migració, posant-la a la llista d'amenaques de lògica militar que poden activar respostes conseqüentment militaritzades.

1.3. Presència militar a la frontera franco-espanyola

L'aspecte de caire militar més evident que es dona en relació a la immigració a la frontera franco-espanyola és l'Operació Sentinelle, què en els últims anys ha intervingut de manera recurrent. L'Operació Sentinelle és una operació militar francesa que va ser instaurada a França després dels atemptats de 2015 com una operació antiterrorista interna, que des de novembre de 2020 va ampliar les seves funcions per a incloure el control de la immigració irregular (Secrétariat général du gouvernement, 2024).

És per això que França manté a la frontera amb Espanya un dispositiu reforçat i permanent, amb 350 efectius diaris, coordinant policia, gendarmeria, personal de duanes i militars de Sentinelle. Així, l'operació Force frontières, desplegada a la regió de Nouvelle-Aquitaine consisteix en un dispositiu, que reuneix la Gendarmerie Nationale —incloses brigades locals, mòbils i reservistes—, la Policia Nacional (a través de la Direction nationale de la police aux frontières), el servei de Duanes i militars de l'Operació Sentinelle (Gendarmerie nationale, 2025).

El seu àmbit d'acció comprèn els punts d'encreuament autoritzats als Pirineus, les autopistes, carreteres secundàries, estacions de tren, àrees de descans i passos de muntanya, on es realitzen operacions de vigilància, controls de vehicles i persones (Hendaia, Camfranc, Somport, Bielsa-Aragnouet, Pont de Rei, Puigcerdà/Bourg-Madame i La Jonquera/Le Perthus). Segons els primers resultats presentats sobre aquesta operació, en les primeres setmanes es van controlar 1.324 vehicles, es van interceptar 135 persones en situació irregular, es va detenir a un passeur, es va lliurar a 23 estrangers a les autoritats espanyoles, es van emetre 18 ordres de sortida del territori i 4 persones van ser ingressades en centres de retenció administrativa (Gendarmerie nationale, 2025). Segons informació posterior, durant aquesta operació es van interpellar 224 persones en situació irregular, de les quals 10 van ser internades en centres de retenció administrativa, 35 van quedar sota vigilància domiciliària i 49 van rebre una Ordre Obligatòria de Sortida del Territori Francès (Préfecture de la région Nouvelle-Aquitaine, 2024a). Al juny de 2025, es va dur a terme un operatiu en la mateixa regió, mobilitzant aproximadament 400 agents, incloent-hi militars de Sentinelle, per a controlar trens i autobusos internacionals, resultant en la intercepció de 50 persones en situació irregular (Sacristan, 2025). A l'estiu de 2016, com a mesura derivada de l'atemptat de Niça, es va reforçar la presència a la regió d'Aquitània-Limousin-Poitou-Charentes amb 520 militars de Sentinelle,

fent costat a les forces de seguretat en la vigilància de punts sensibles, incloent-hi sectors fronterers amb Espanya (Préfecture de la région Nouvelle-Aquitaine, 2024b).

A Espanya no existeix un desplegament similar al de Sentinelle que afavoreix la militarització de les migracions d'una manera tan directa. Tanmateix, la Guàrdia Civil gestiona un sistema de vigilància amb característiques de seguiment militar, el Sistema Integrat de Vigilància Exterior (SIVE), una xarxa de sensors de radar, càmeres infraroges i de vídeo de gran abast, sensors acústics i altres dispositius desplegats a terra, embarcacions, aeronaus i satèl·lits. En tot cas, a la frontera franco-espanyola específicament, encara que la Guàrdia Civil i Mossos disposen de drons per a operacions de vigilància en fronteres i control de moviments irregulars, no hi ha constància del seu ús específic a La Jonquera. Hi ha ús comprovat de drons en fronteres franco-espanyoles, particularment a l'run dins de l'Operació Lastaola, on s'empren per a vigilància aèria juntament amb helicòpters (Cadena SER, 2022).

En el costat francès, la legislació autoritza l'ús de drons per part de la policia en escenaris fronterers, la qual cosa permet combinar-les amb patrullatges i altres controls (Unmanned Airspace, 2024). És a dir, no hi ha evidència pública d'un desplegament prolongat de drons en altres punts com La Jonquera, però les capacitats tècniques i legals existeixen en tots dos països.

Finalment cal esmentar que el cas més directe de presència militar espanyola a la frontera franco-espanyola es troba a l'Operació BALMIS quan l'abril de 2020, el Regiment "Arapiles" 62, part de la Brigada Aragó I, va ser desplegat per a brindar cobertura a les patrulles de la Guàrdia Civil que operen en passos fronterers no autoritzats al Pirineu oriental (Girona), incloent-hi serrals com Banyuls, Manrella i Costojá, amb l'objectiu d'evitar desplaçaments irregulars cap a França per camins forestals o rutes no oficials, actuant com a suport directe a les forces de seguretat frontereres (Ministerio de Defensa, 2020a).

1.4. La militarització de les migracions a França i Espanya

Encara que a la frontera entre Espanya i França no es dona una militarització de les migracions com a la frontera sud, sí que hi ha un procés de privatització del control migratori a través de la contractació de tecnologies de vigilància i de control biomètric, amb la conseqüent inserció de la tecnologia i els protocols de seguretat fronterera en les dinàmiques del mercat europeu, amb efectes sobre els moviments de població i sobre la seguretat de les persones migrants no sols a la frontera sinó en tot el trànsit per la UE.

L'exemple més rellevant en aquest sentit és l'EES (Entry/Exit System), un sistema automatitzat de la UE dissenyat per a registrar electrònicament les entrades i sortides de persones no pertanyents a la UE que travessen fronteres externes de l'espai Schengen, incloent-hi dades biomètriques (petjades, fotografia facial), lloc i hora del pas, etc. (Comissió Europea, 2024b). L'EES començarà a operar el 12 d'octubre de 2025 i té prevista la seva plena aplicació abans del 10 d'abril de 2026. L'EES ha possibilitat compres concretes de maquinari/programari de control fronterer (BOE i projectes BMVI), i aquestes inversions es dissenyen dins del marc d'interoperabilitat que habilita a policia i guàrdies de fronteres a consultar els mateixos sistemes també quan es reintrodueixen controls en fronteres internes. De fet, el Ministeri de l'Interior espanyol ha establert un conveni per instal·lar equipament de control fronterer en el marc de l'EES amb portes automàtiques, quioscos, tauletes i desplegament en ports, aeroports i passos terrestres (Gobierno de Espanya, 2024). A més, tal i com s'assenyala als reglaments 2019/817 (Unió Europea, 2019a) i 2019/818 (Unió Europea, 2019b), la interoperabilitat serveix a guàrdies de fronteres, duanes, policia i autoritats judicials (Comissió Europea, 2024c).

Sobre la reintroducció temporal de controls en fronteres internes, existeix la possibilitat per a activar-los a controls que realitzen les autoritats nacionals (per exemple, policia de fronteres). En

paral·lel, el marc d'interoperabilitat anterior permet que aquestes mateixes autoritats consultin els sistemes EES (Comissió Europea, 2024d). Per altra banda, cal afegir en aquesta línia que el Ministeri de l'Interior francès té implantada la disponibilitat d'unitats de consulta de bases que donaran peu al EES a estacions de policia i gendarmeria (no sols en llocs fronterers), evidenciant que els mateixos sistemes s'empren també en controls policials interiors quan procedeix (EMN France, 2018). A Espanya es va realitzar en 2021 una prova pilot del sistema de reconeixement facial a La Línea de la Concepción amb tot a punt per "instalar aquesta mateixa tecnologia en la resta de fronteres espanyoles (ports, aeroports i passos fronterers)" (García, 2022).

En conclusió, la generalització del sistema EES suposarà la generalització del control biomètric a les fronteres Schengen, la qual cosa exigeix equipament i software de control a tots els punts de frontera exterior, però que per raons d'interoperabilitat, impulsa adquisicions i actualitzacions en infraestructures de control que també s'usen o es coordinen amb fronteres internes, com podrien ser el reforç de punts ferroviaris i viaris als Pirineus quan s'activen controls temporals). Amb l'impacte sobre el trànsit i els moviments de població que implicarà l'aplicació d'aquesta tecnologia a les fronteres europees, què "ha suscitat queixes entre activistes, polítics i tecnòlegs, en considerar que pot discriminar i criminalitzar als immigrants irregulars" (García, 2022).

1.5. Empreses de tecnologia biomètrica a França i Espanya

Les adjudicacions a empreses de tecnologia militaritzada pel control fronterer europeu relacionades amb la frontera franco-espanyola que cal destacar són les que han beneficiat

a Thales, IDEMIA o Indra, ja que són les més directament vinculades i documentades en relació a les tecnologies militars que estan sent introduïdes a les fronteres europees, espanyoles i franceses.

L'empresa de tecnologia militar francesa Thales ha instal·lat 120 eGates amb lectors facials a sis aeroports i té previst lliurar 1.500 equips que es desplegaran en tots els passos fronterers pel control de pas manual (García, 2022). El Ministeri de l'Interior espanyol ha adjudicat a la empresa francesa Thales, amb l'empresa espanyola Zelenza, un contracte per dotar més de 1.500 equips tecnològics a passos fronterers, per implementar sistemes biomètrics d'entrada i sortida de ciutadans no europeus (Infodefensa.com, 2023), Thales (Gemalto) ha sigut beneficiària d'adjudicacions pel Ministeri de l'Interior francès per subministrar centenars de quioscos de preregistre biomètric per al sistema EES per fronteres aèries, marítimes i terrestres de França (Thales Group, 2024).

Idemia és una de les altres empreses destacades amb les tecnologies biomètriques, el Ministeri de l'Interior francès ha desenvolupat amb l'empresa francesa (en consorci amb Sopra Steria) el disseny, construir, desplegar, mantenir i actualitzar un nou sistema estàndard de control de fronteres de tecnologies biomètriques, el CCAF, un sistema biomètric dissenyat per a la gestió de fronteres a la Unió Europea, que forma part del sistema EES (IDEMIA, 2021; Biometric Update, 2021).

Per la part espanyola, es poden esmentar les adjudicacions a Indra dels sistemes de control automàtic de fronteres biomètric (ABC, Automated Border Control) desplegats a Espanya com a complement de l'EES 36 (Indra, 2023). El govern espanyol també ha adjudicat a Thales Adquisició i posada en marxa d'equipament per a control manual en llocs fronterers en el marc del sistema d'entrades i sortides, tal i com es pot veure a l'expedient 21M151 (Ministerio de la Presidencia, 2022), que inclouria els passos terrestres Pirinencs quan hi hagi controls.

En resum, la frontera franco-espanyola no presenta un nivell de securització i militarització comparable al de les fronteres exteriors del sud d'Europa (Ceuta, Melilla o les costes mediterrànies), però sí que hi ha una clara presència de dinàmiques militaritzadores.

D'una banda, les doctrines de seguretat i defensa de l'OTAN, la Unió Europea, França i Espanya, situen la immigració irregular dins de la lògica de les amenaces a la seguretat, amb un tractament de la migració des d'un prisma de seguretat i, en molts casos, militaritzat, associant els fluxos migratoris amb inestabilitat i risc per a la seguretat interna.

El cas francès il·lustra més clarament la militarització directa de la frontera a través de l'Operació Sentinelle, que ha ampliat el seu mandat per a incloure el control de la migració. Per la part espanyola, el desplegament puntual de personal militar al País Basc i Catalunya en coordinació amb la policia i la gendarmeria reflecteix un model que afronta la immigració amb un prisma de seguretat militar. Per la seva banda, Espanya no presenta operacions equivalents permanents, encara que experiències concretes com l'Operació Balmis o l'ús de SIVE i drons mostren un enfocament progressivament més proper a la lògica militar.

Finalment, la generalització del sistema EES i la interoperabilitat de les seves bases de dades anticipen un escenari en què els controls biomètrics no només s'aplicaran a les fronteres exteriors, sinó que també es podran utilitzar a les fronteres interiors com la frontera francoespanyola en cas de reintroducció temporal dels controls. Això accentua la tensió entre la lliure circulació dins de l'espai Schengen i la tendència creixent cap a la vigilància massiva i la criminalització de la migració irregular. A més, la introducció del sistema d'entrada i sortida EES es tradueix en inversions en equips biomètrics i tecnologies de vigilància, adjudicades a grans empreses com Thales, Idemia o Indra, que reforcen la dimensió privatitzadora dins de la gestió migratòria.

En general, es pot concloure que la frontera franco-espanyola, tot i no ser una de les més exposades a la pressió migratòria, s'està convertint en un laboratori de tecnologies i pràctiques de control que reflecteixen l'evolució de la política migratòria europea cap a una gestió militaritzada.

3. LA FRONTERA FRANCOESPANYOLA

3.1. CONTEXT SOCIOGEOGRÀFIC

La frontera francoespanyola es situa al llarg dels Pirineus i té una longitud de 632 quilòmetres. La frontera existeix des de 1659, amb la signatura del Tractat dels Pirineus, que va posar fi als més de 20 anys de la Guerra Francoespanyola. Aquest tractat va dividir la zona pirinenca i, conseqüentment, els territoris d'Euskal Herria i de l'antiga corona Catalano-Aragonesa (Putelat & Depuis, 2025). Posteriorment, amb la signatura dels Tractats de Baiona (1856-1868) es van establir definitivament els límits de les províncies de Guipuzkoa, Navarra, Osca, Lleida i Girona, així com els límits amb el Principat d'Andorra. Els límits de cada territori segueixen definits per les "mugues" o "límits", que constitueixen un total de 602 senyalitzacions de pedra distribuïdes al llarg de tota la frontera.

Al llarg dels darrers segles i en especial durant el segle XX, la frontera francoespanyola va ser un territori d'èxode de moltes persones que fugien dels diversos conflictes i règims que hi havia en ambdós territoris. Més en concret, durant la guerra civil espanyola -i al llarg del període franquista a l'Estat espanyol- centenars de milers de persones van haver de creuar de forma clandestina aquesta frontera i refugiar-se al territori francès. Quinzemil d'aquestes persones van ser internades al Camp de Ribesaltes, al nord de Perpinyà.

Amb l'entrada en vigor l'any 1995 dels acords de Schengen, que establia la lliure circulació de mercaderies i persones entre els països signants,

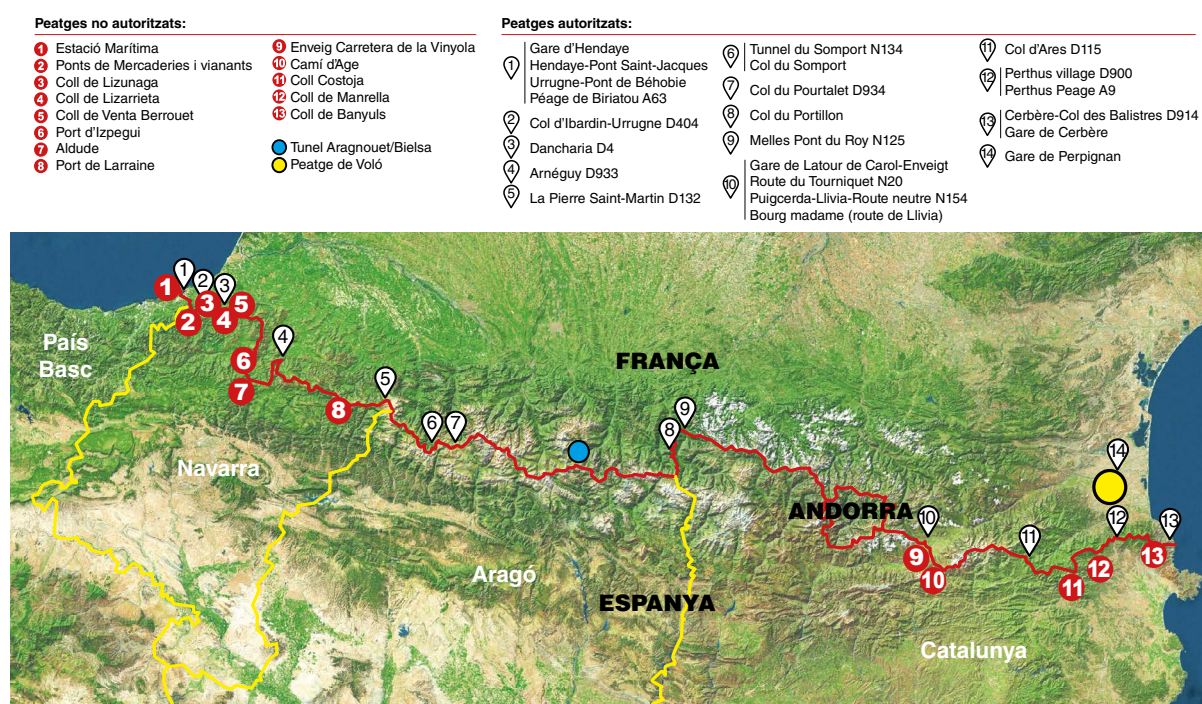
es van eliminar els controls fronterers entre França i l'Estat espanyol. Així doncs, la frontera passava a ser un espai de lliure circulació, si bé des de 2015 s'han restablert els controls fronterers (Yarnoz, 2015).

En aquest sentit, el Camp de Ribesaltes es va reconvertir l'any 1986 i fins l'any 2007 (quan se'n va obrir un altre més *efectiu a Perpinyà*) en un Centre de Retenció Administrativa o CRA, destinat a la detenció i l'internament de persones extracomunitàries identificades en situació administrativa irregular per les forces de seguretat franceses.

El fet que la frontera es localitzi en una zona muntanyosa limita i redueix de forma significativa les vies actuals de pas autoritzades entre ambdós Estats. Només hi ha 37 punts d'accés o sortida, 19 dels quals localitzats als Pirineus Atlàntics -que comprèn la zona d'Euskadi i Navarra- i els 15 restants als Pirineus Orientals -que comprèn Aragó i Catalunya- (Institut d'Estadística de Catalunya, 2025a, 2025b, 2025c; Institut National de la Statistique et des Études Économiques, 2025a, 2025b).

Des de 2021, a més, s'han tancat 13 punts de pas mitjançant la col·locació de blocs de formigó, un fet que obstaculitza enormement el pas de les persones que viuen a les zones frontereres i que utilitzaven aquells camins per desplaçar-se o per moure el bestiar en el cas de les persones ramaderes.

¹No hi ha dades més actuals publicades per l'Observatori Hispano-Francès de Tràfic als Pirineus.

Imatge 1. Mapa il·lustrat dels punts de pas autoritzats i tancats. Elaboració pròpia, CCAR, 2025.

La decisió d'augmentar els controls migratoris provoca que moltes persones hagin de canviar les seves rutes i utilitzar passos que posen en risc les seves vides, com ara anar a peu dins dels túnels ferroviaris o per les autopistes, o bé creuar nadant per les costes que connecten ambdós Estats. Aquest canvi en les rutes ha provocat un gran nombre de persones greument ferides i que almenys dotze han mort en els darrers anys³.

³ No s'han trobat dades oficials, però les entitats entrevistades han pogut constatar que entre 2021 i 2022 van morir dotze persones intentant creuar la frontera francoespanyola.

3.2. MARC NORMATIU FRONTERER

3.2.1. L'Acord de Schengen

Els Acords de Schengen son una sèrie de tractats signats a partir de 1985 que tenen per propòsit eliminar les fronteres i els controls entre els països europeus signants i, per tant, garantir la lliure circulació de persones, béns, serveis i capitals entre aquests. L'Estat espanyol va signar l'acord de Schengen el 25 de juny de 1992; i França el va signar el 14 de juny de 1985. L'entrada en vigor dels Acords de Schengen va ser el 26 de març de 1995 (Parlament Europeu & Consell Europeu, 2016).

Els Acords de Schengen estan formats per una sèrie de reglaments i resolucions, entre els quals hi ha el Codi de Fronteres Schengen, que regula la gestió de les fronteres internes i va ser aprovat pel Parlament Europeu i el Consell Europeu el 9 de març de 2016 i publicat al butlletí oficial de la Unió Europea el 23 d'aquell mateix mes.

Aquest reglament estableix i ordena el funcionament i la gestió de les fronteres europees. Entre d'altres aspectes, és rellevant destacar que estableix una sèrie de causes i mecanismes mitjançant els quals els Estats signants tenen dret a restablir els controls a les seves fronteres.

Més en detall, l'article 23 d'aquest codi contempla que el restabliment d'aquests controls ha de tenir un caràcter excepcional i puntual i s'ha de notificar i aprovar per una institució de la Unió Europea. En el cas que hi hagi una amenaça greu a l'ordre públic que requereixi una acció immediata, un Estat membre podrà restablir els controls fronterers durant un màxim de deu dies.

L'article 25, per la seva part, ratifica la possible necessitat de restablir els controls fronterers de forma excepcional en cas d'amenaques greus per l'ordre públic o per la seguretat interior i, en particular, en cas de situacions relacionades amb actes o amenaces terroristes o amb la delinqüència organitzada.

Finalment, l'article 28 estableix que la Comissió Europea pot elaborar directius que dictaminin el restabliment dels controls a les fronteres interiors amb caràcter immediat i/o temporal.

3.2.2. L'Acord de Màlaga

L'any 2002, l'Estat Francès i l'Estat espanyol van signar a Màlaga l'Acord sobre Readmissió de persones en situació irregular entre Espanya i França, el qual va entrar en vigor el 21 de desembre de 2003.

El propòsit del present acord és emparar les readmissions de nacionals dels països signants i de nacionals de tercers països identificats en un dels dos Estats i procedents de l'altre país signant. A través d'aquest acord, ambdós Estats es comprometen a acceptar a aquelles persones que es troben en situació irregular que hagin estat interceptades i retornades en un temps inferior a quatre hores des del moment en què es considera que s'ha creuat la frontera (Ministerio de Asuntos Exteriores, 2003).

Això no obstant, aquest acord contempla set excepcions en les quals no s'haurien d'efectuar processos de readmissió o devolució:

1. Persones de països fronterers amb l'Estat que rebutja
2. Persones amb visat o permís d'estància en l'Estat que requereix
3. Persones amb una residència superior a més de sis mesos en l'Estat que requereix
4. Persones reconegudes com a refugiades per l'Estat que requereix
5. Persones que han de fer la primera entrevista o examen de sol·licitud d'asil al país que requereix
6. Persones ja expulsades pel país que requereix
7. Persones amb permís provisional en un altre Estat de l'espai Schengen

3.2.3. Darreres resolucions judicials

Tot i el gran nombre de readmissions o expulsions efectuades al voltant de la frontera francoespanyola, només es coneixen per part del col·legi d'advocats de Figueres tres sentències referents a l'aplicació de la readmissió per part de l'Estat espanyol o francès en les quals s'ha pogut declarar irregularitats o vulneracions de drets humans i que, per tant, la persona retornada o expulsada ha hagut de ser readmesa. D'aquestes tres sentències, dues fan referència a retorns a la zona fronterera d'Euskal Herria i només una a la zona fronterera catalana. Es tracta de la sentència 303/09, emesa pel Jutjat contenciós-administratiu de Girona el 27 d'octubre de 2009, pel procediment especial 298/09.

Els fets d'aquesta sentència relaten que una persona va ser detinguda a la frontera francoespanyola, a l'alçada de Portbou, donat que va ser identificada i no complia amb els requisits administratius d'entrada a l'Estat espanyol. Aquesta persona és atesa per l'advocat Joan Ramon Puig i Pellicer⁴, qui va interposar un recurs contenciós administratiu contra la denegació d'entrada, atenent que s'havien vulnerat drets fonamentals.

Finalment, la devolució a França es va declarar nul·la, ja que es va produir per la via de fet i no existia una resolució de devolució motivada; és a dir, es va constatar que la persona no va poder conèixer els motius que fonamentaven la seva devolució i no va poder presentar alegacions al respecte, cosa que vulnera el seu dret a la defensa.

D'altra banda, i més recentment, gràcies a la tasca de defensa i litigi de diverses entitats franceses⁵, el Tribunal de Justícia de la Unió Europea i el Consell d'Estat francès van dictar els anys 2019,

2023 i 2024 tres sentències que regulen els procediments aplicables a les fronteres interiors de l'espai Schengen en el marc del restabliment dels controls a les fronteres interiors. Aquestes sentències recorden l'obligació de respectar les garanties europees de la Directiva de retorn.

Més concretament, el Tribunal de Justícia de la Unió Europea va dictaminar el 21 de setembre de 2023 que si una persona era controlada en un punt fronterer interior de l'espai Schengen, l'Estat francès podia denegar-li l'entrada, a condició d'aplicar simultàniament una decisió d'expulsió i aplicar les garanties de la Directiva sobre el retorn (Tribunal de Justícia de la Unió Europea, 2023).

Arran d'aquesta decisió, el Consell d'Estat francès va confirmar que, en cas que s'identifiqui a una persona en situació irregular en un pas fronterer, no se li pot denegar directament l'entrada si no va acompanyada d'una decisió de readmissió en l'Estat limítrof o d'una mesura d'expulsió del territori.

Aquestes sentències constitueixen un avanç en matèria de garantia de drets, ja que s'havia constatat que França duia a terme sistemàticament pràctiques contràries a la normativa europea, en aplicar les lleis relatives a les fronteres exteriors de l'espai Schengen a les seves fronteres interiors sense respectar els drets inherents a aquest procediment.

Així, encara que es constata que continuen violant-se drets a la frontera francoespanyola, existeix una normativa que pot ajudar a denunciar i visibilitzar aquestes pràctiques, al mateix temps que es vetlla i es treballa per tal que es garanteixin els drets previstos en la Directiva de retorn. Alguns d'aquests drets són els següents:

⁴ Joan Ramon Puig i Pellicer és l'actual president del col·legi d'advocats de Figueres i va ser entrevistat per l'equip de la CCAR.

⁵ Les entitats demandants han estat: Association Avocats pour la défense des droits des étrangers (ADDE), Association nationale d'assistance aux frontières pour les personnes étrangères (ANAFE), Association de recherche, de communication et d'action pour l'accès aux traitements (ARCAT), Comité inter-mouvements auprès des évacués (Cimade), Fédération des associations de solidarité avec tou.te.s les immigré.e.s (FASTI), Groupe d'information et de soutien des immigrés (GISTI), Ligue des droits de l'homme (LDH), Le paria, Syndicat des avocats de France (SAF), SOS — Hépatites Fédération

1. Dret a presentar observacions
2. Dret a assistència jurídica, mèdica i a un intèrpret
3. Dret a avisar a les autoritats consulars del seu país i, segons la normativa o pràctica nacional, a informar a la seva família o a qualsevol persona de la seva elecció
4. Dret a avisar o fer que s'avisí a les autoritats consulars del seu país

A més, les persones detingudes a la frontera han de poder accedir al territori francès per presentar una sol·licitud d'asil.

Finalment, aquestes decisions han permès posar fi a la privació de llibertat sense marc legal que es produïa des de 2015 a la frontera francoitaliana. El marc aplicable a la privació de llibertat és el que es deriva de la Directiva de retorn.

3.3. SITUACIÓ ALS PUNTS FRONTERERS⁶ VISITATS

3.3.1. La Jonquera

La Jonquera és un municipi català de la comarca de l'Alt Empordà, situat a menys de 6 quilòmetres de la frontera francoespanyola.

L'economia del municipi es basa principalment en el trànsit de mercaderies entre l'Estat espanyol i França, així com del moviment de persones entre ambdós Estats, que de forma habitual s'allotgen a les més de 640 places hoteleres amb les que compta el municipi.

L'any 2024, la Jonquera tenia un total de 3.361 habitants, dels quals el 34,9% són persones estrangeres. Es tracta d'un percentatge que es manté en els darrers anys i que se situa prou

per sobre al de Catalunya en general, que és del 18%. (Institut d'Estadística de Catalunya, 2025b). L'Ajuntament del municipi ha estat sempre governat per Convergència i Unió i, actualment, pel partit de Junts.

El terme municipal arriba fins a la frontera a través del Coll del Pertús, on es troba el barri de El Portús, que limita directament amb el municipi de Le Perthus, localitzat ja en territori francès. El Portús-Le Perthus compta amb un carrer principal que divideix el seu espai en dos Estats. La divisió segueix senyalitzada amb diverses mugues frontereres.

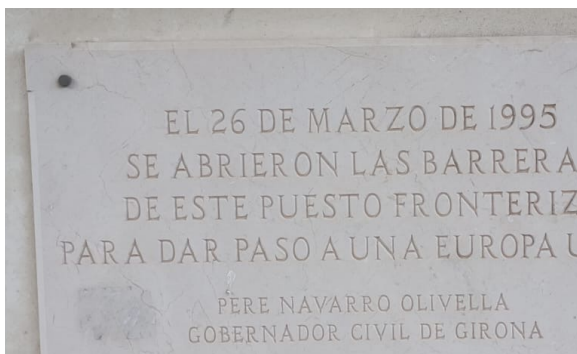
Imatge 2. Límit o muga fronterera que indica la divisió del terme municipal entre els dos Estats. Font: CCAR (2025)

Aquest fet comporta que sigui un punt fronterer clau i, de fet, ja des de l'arribada a aquest municipi (concretament en el lloc on es trobava l'antiga frontera) hi ha de forma pràcticament permanent un dispositiu de control policial fronterer.

Imatge 3. Furgó policial situat a l'entrada de El Portús-Le Perthus. Font: CCAR (2025)

⁶ Nota metodològica sobre les imatges de l'informe: Les fotografies incloses en aquest informe van ser preses en espais públics durant la missió de verificació. Totes les persones que apareixen han estat anonimitzades per protegir la seva identitat.

Imatge 4. Placa commemorativa de l'obertura de la frontera situada al costat de l'actual control policial. Font: CCAR (2025)

A la ciutat de la Jonquera, d'altra banda, hi ha una Comissaria de la Policia Nacional, dedicada en un principi a l'expedició de documents d'identitat, però que és el lloc on la pràctica són retornades de forma habitual les persones identificades en situació irregular per la policia francesa aèria i de fronteres (coneguda com la PAF).

La ciutat compta amb la presència de la Creu Roja, entitat que gestiona el Programa Estatal de Protecció Internacional al municipi i que, alhora, atén a aquelles persones que arriben a les seves instal·lacions un cop han estat retornades o que es troben de pas.

Imatge 5. Centre d'atenció i acollida de la Creu Roja a La Jonquera. Font: CCAR (2025)

En aquesta línia, cal apuntar la manca de transparència per part del govern de l'Estat espanyol i la Generalitat de Catalunya⁷ a l'hora

de facilitar dades sobre la xifra de persones que hi ha de pas o que són retornades mitjançant els diferents acords. Des de la Creu Roja estimen que atenen cada cop més persones que tenen aquest perfil, sobretot homes joves que viatgen sols. Més en concret, durant el 2024 es foren ateses aproximadament 70 persones, principalment d'origen algerià i marroquí, així com algun cas de persones originàries de Mali. Per altra banda, des del Programa Estatal de Protecció Internacional, Creu Roja va acollir a La Jonquera a 116 persones (majoritàriament de Colòmbia i Senegal) durant el 2024.

Degut a la manca de recursos econòmics i habitacionals per atendre de forma correcta a les persones en situació irregular que no formen part del Programa Estatal, recentment s'ha arribat a un acord amb l'Ajuntament de La Jonquera, de manera que el consistori facilita un bitllet d'autobús a les persones que ho desitgin fins a Figueres, per tal que puguin ser ateses per les entitats que es troben allà.

3.3.2. Figueres

Figueres és la capital de la comarca de l'Alt Empordà i es troba a menys de 35 quilòmetres de la frontera francoespanyola. L'economia del municipi es basa principalment en el comerç, els serveis i el turisme. Degut a la seva condició de capital comarcal, centralitza la majoria dels serveis públics de la zona.

L'any 2024, Figueres comptava amb 48.670 habitants, dels quals el 28,8% són persones estrangeres, un percentatge també superior al del conjunt de Catalunya (Institut d'Estadística de Catalunya, 2025a). L'Ajuntament del municipi ha estat governat per diferents partits catalans, entre els quals es troba el PSC. Actualment, l'alcalde pertany al partit polític de Junts.

⁷ Malgrat que cada any la CCAR sol·licita, mitjançant el portal de transparència i preguntes escrites al Congrés dels Diputats, així com amb preguntes al Comitè Català d'Acollida de Persones refugiades de la Generalitat de Catalunya, les dades sobre el nombre de devolucions entre Espanya i França a la frontera francocatalana, es continua sense rebre cap resposta per part de les institucions competents mencionades, vulnerant així el principi de transparència i el dret d'accés a la informació pública.

Figueres compta amb dues estacions de tren (una per a la circulació de l'AVE i una altra per a la circulació de trens regulars) i una estació d'autobusos. Es tracta doncs d'un punt de pas de moltes persones que creuen la frontera francoespanyola, ja que molts dels trens i autobusos que hi passen tenen caràcter internacional. Per aquest motiu, els controls policials a les tres estacions en els moments en què hi ha aturades internacionals són habituals.

Degut a aquests nombrosos controls i a les pròpies característiques del municipi, per a moltes persones Figueres ha deixat de ser una ciutat de pas, convertint-se així en la seva ciutat de residència habitual. En aquest sentit, diverses entitats treballen en la defensa dels drets de les persones migrades que han hagut d'estacionar-se a la ciutat o que hi han estat traslladades des d'altres municipis fronterers més petits, com La Jonquera o Portbou.

En aquesta línia, Càrites ofereix un servei d'acollida integral a les persones migrades que es troben en situació d'irregularitat administrativa i, durant el 2024, va atendre des del seu servei jurídic a 183 persones.

El Peatge del Voló (odu Boulou) està situat a menys de 9 quilòmetres de la frontera francoespanyola, pel costat francès, i constitueix un punt de pas obligat per a totes aquelles persones que creuen la frontera en ambdós sentits per l'AP7 (pel costat espanyol) o l'A9 (pel costat francès).

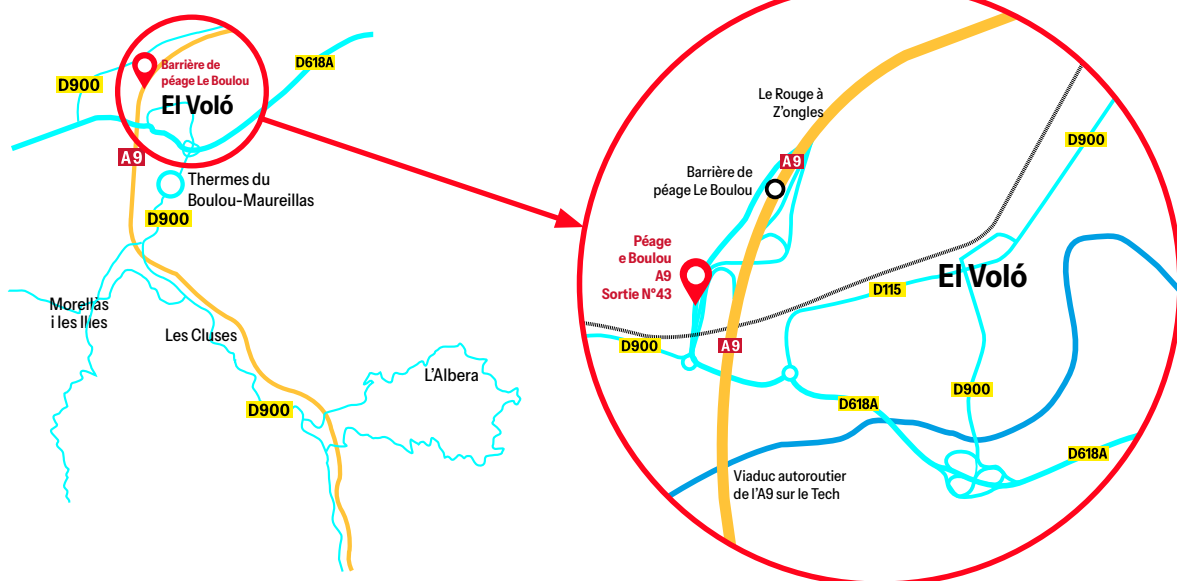
La seva situació ha provocat que sigui un punt fronterer on s'hi localitzen de forma gairebé ininterrompuda els controls policials per part dels cossos de seguretat francesos. Les identificacions es duen a terme de forma més exhaustiva quan hi passen els autobusos de companyies de transport de persones, com Ouibus, Blablabus o Flixbus. Els autobusos són aturats als canalons del peatge i segons els testimonis i entrevistes realitzades, s'identifiquen a aquelles persones que, aparentment per motius merament racials o ètnics, podrien trobar-se en situació irregular.

Imatge 7. Policia francesa esperant a la sortida del peatge.

Font: CCAR (2025)

3.3.3. El Peatge del Voló

Imatge 6. Mapa il·lustrat del peatge du Boulou.
Elaboració pròpia, CCAR, 2025.

3.3.4. Portbou

Portbou és un municipi de la comarca de l'Alt Empordà. L'any 2024, Portbou comptava amb 1.082 habitants, dels quals el 19% són persones estrangeres, un percentatge similar al del conjunt de Catalunya (Institut Estadístic de Catalunya, 2025c). L'economia del municipi es basa principalment en el comerç, el trànsit fronterer i el turisme. Actualment l'Ajuntament està governat pel PSC.

Portbou es troba a menys de 2 quilòmetres de la frontera francoespanyola, en el pas de Coll dels Belitres, que limita amb el municipi francès de Cerdère. És per això que el seu terme municipal esdevé un punt de pas per a totes aquelles persones que volen o necessiten anar d'un Estat a un altre per aquest punt.

Imatge 8. Antiga frontera francoespanyola situada a menys de dos quilòmetres de Portbou (Estat espanyol) i a menys de 4 quilòmetres de Cerdère (França). Font: CCAR (2025)

El municipi de Portbou compta amb diverses vies que permeten transitar entre ambdós Estats. En primer lloc, Portbou compta amb una estació de tren per on circulen, per una banda, trens francesos (operats per SNCF) i, per l'altra, trens espanyols (operats per Renfe).

Per l'estació de Portbou passen més de 30 trens diaris amb destinació i origen a Barcelona, l'Hospitalet de Llobregat, Figueres o Cerdère. Tot i ser una estació relativament petita, compta amb una Comissaria de la Policia Nacional, en un principi destinada solament a la tramitació de documents d'identitat.

Imatge 9. Vies espanyoles de l'Estació de tren de Portbou. Font: CCAR (2025)

Imatge 10. Vies franceses de l'Estació de tren de Portbou. Font: CCAR (2025)

Imatge 11. Il·lustració de la localització de la Comissaria de la Policia Nacional. Elaboració pròpia, CCAR, 2025

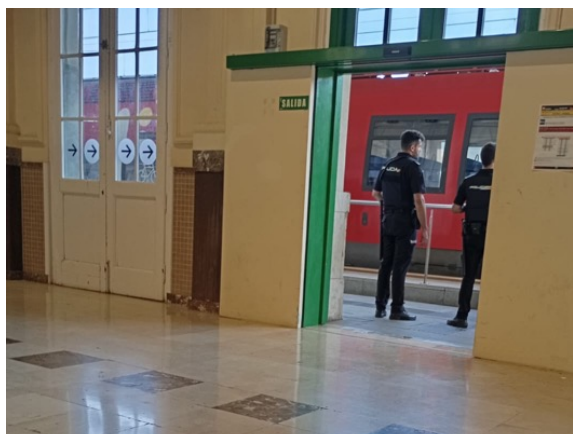

Imatge 12. Imatge de la Comissaria de la Policia Nacional a l'Estació de Portbou. Font: CCAR (2025)

Tot i així, cada cop que circula per l'estació un tren internacional (sigui en la direcció que sigui), la Policia Nacional desplega un dispositiu d'entre 6 i 12 membres que es situen al llarg de la via del tren que ha d'arribar i efectuen identificacions a aquelles persones que consideren que poden estar en situació irregular, és a dir, identificacions per perfil racial o ètnic. Aquestes identificacions es duen a terme tant a les vies espanyoles com a les franceses. Al llarg del dia els membres que formen part dels dispositius van canviant segons els torns.

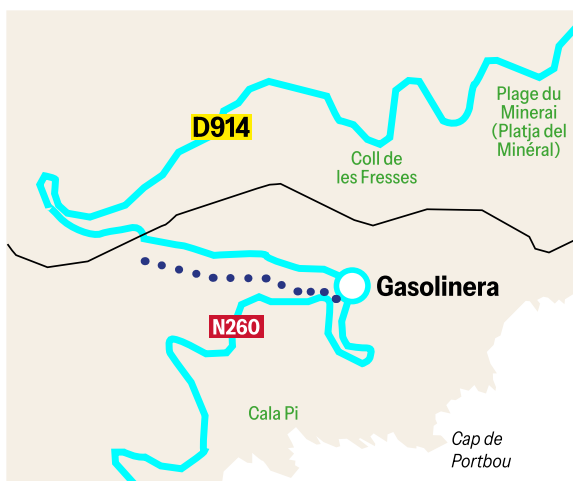

Imatge 13. Imatge del desplegament de la Policia Nacional a l'Estació de Portbou a les vies espanyoles. Font: CCAR (2025)

Imatge 14. Imatge del desplegament de la Policia Nacional a l'Estació de Portbou a les vies franceses. Font: CCAR (2025)

D'altra banda, la N-260 circula pel municipi de Portbou i segueix per la frontera francoespanyola pel Coll dels Belitres fins al municipi de Cerdère. Es tracta d'una carretera que connecta ambdós Estats i per on conseqüentment circulen centenars de persones i mercaderies mensualment amb el propòsit de creuar d'un país a l'altre. Habitualment hi ha controls de la policia francesa al costat francès i, quan aquesta identifica a persones en situació irregular, les retorna al territori de l'Estat espanyol. Molts cops aquestes persones son deixades a una gasolinera que es troba a menys de 600 metres del punt fronterer (al costat espanyol) i a 2 quilòmetres de Portbou, sense haver-los llegit els seus drets en un idioma o llenguatge conegut, ni justificat el motiu de deixar-los allà.

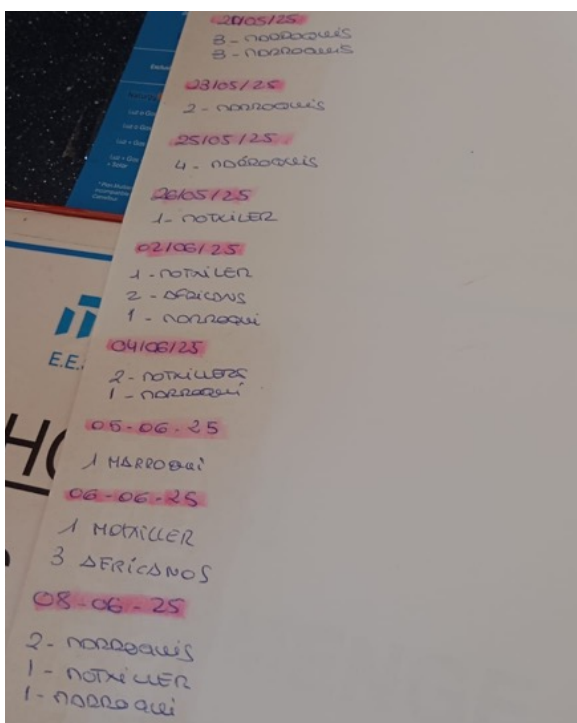

Imatge 15. Imatge de la localització de la gasolinera. Elaboració pròpia, CCAR, 2025

Imatge 16. Imatge de la gasolinera on son deixades les persones identificades en situació irregular. Font: CCAR (2025)

Les treballadores de la gasolinera, en coordinació amb l'entitat Càrites, realitzen de forma voluntària un registre de les persones que hi arriben i els ofereixen aigua, cafè o algun aliment. Exposen que es troben de mitjana una persona retornada cada dia, donat que hi ha dies on son diverses les persones retornades i hi ha dies que no n'arriba cap.

Imatge 17. Mostra del registre facilitat per la treballadora de la gasolinera. Font: CCAR (2025)

Aquestes identificacions es duen a terme majoritàriament en vehicles que circulen per la carretera, un fet que provoca que moltes persones que volen o necessiten creuar la frontera ho facin caminant amagades per la muntanya o pel túnel ferroviari que connecta Portbou amb Cerbère, posant en risc la seva integritat física i, fins i tot, la seva vida.

Portbou compta amb un punt d'atenció humanitària de Càrites, gestionat per una

persona voluntària que obre totes les tardes les seves portes per oferir aliments, beguda (aigua, té o cafè) o vestimenta a aquelles persones que han estat retornades o que volen o necessiten passar a l'altra banda de la frontera.

Imatge 18. Aliments i begudes del punt d'atenció de Càrites a Portbou. Font: CCAR (2025)

Imatge 19. Roba emmagatzemada del punt d'atenció de Càrites a Portbou. Font: CCAR (2025)

Cada dia atenen a almenys dues o tres persones que, en la seva majoria, son homes joves que viatgen sols o amb companys que han conegut a través de la seva ruta migratòria. Moltes d'elles provenen de països del Magreb, en especial d'Algèria, Marroc o Tunísia.

Històricament, la majoria de persones que acudien al punt d'atenció de Càrites tenien per propòsit creuar cap a França. Però, en els darrers anys i degut a l'augment de l'extrema dreta a Europa, son moltes les persones que estan creuant la frontera en sentit contrari, és a dir, cap a l'Estat espanyol.

Darrerament, moltes persones acudeixen al punt degut a que han estat identificades de forma irregular per part de d'un cos de vigilants municipals contractats per l'Ajuntament. Aquest fet alarma a una part de la ciutadania, ja que es tracta d'un cos que tot i que no té la competència d'identificar a persones i ho fa de forma habitual i, quan identifica a persones que es troben en situació irregular, es posa en contacte amb la Policia Nacional del municipi (que sí té la competència en estrangeria i migracions) per derivar-les.

3.3.5. Cerbère

Cerbère (o Cervera de la Marenda en català) és un municipi situat al departament dels Pirineus Orientals i a la regió d'Occitània. Al 2022 (no existeixen dades més actuals) comptava amb una població de 1.213 habitants, xifra que confirma la tendència a la baixa dels darrers anys, ja que es tracta d'una població que s'està envellint any rere any (Institut National de la Statistique et des études économiques (2025a). L'Ajuntament està encapçalat per un partit local i l'economia principal és gira al voltant del turisme.

El municipi es troba a quatre quilòmetres de la frontera francoespanyola i a menys de set de Portbou, essent ambdós els primers i darrers municipis que les persones es troben quan es vol creuar la frontera pel Coll dels Belitres. Per tal d'anar d'un municipi a un altre en cotxe o caminant cal utilitzar la N-260 (la carretera que creua Portbou).

El municipi de Cerbère és també conegut per la seva estació de tren, que permet creuar la frontera en molt menys temps, ja que les vies

passen per un túnel interior de les muntanyes que té poc més d'un quilòmetre. En aquesta estació, conseqüentment, hi ha una gran freqüència de trens de passatgers i de mercaderies, i hi transiten tant els trens de mitja distància (operats per Renfe) que arriben o van a des de Barcelona fins a Cerbère, com els trens francesos (operats per SNCF) que poden tenir un caràcter nacional, fins a París, o regional, fins a Narbona, Nîmes, Avinyó o Tolosa.

Imatge 20. Estació de tren de Cerbère. Font: CCAR (2025)

La localització del municipi, doncs, esdevé clau com a punt de pas per a totes aquelles persones que volen o necessiten creuar d'un Estat a un altre, sigui a peu, en cotxe o en tren. És per aquest motiu que aquesta estació de tren compta també amb una comissaria de la policia francesa, on es realitzen controls per perfil ètnic o racial de forma habitual en el moment d'arribada o sortida dels trens internacionals.

De fet, l'accés a les andanes on s'aturen els trens internacionals té els accessos soterranis tancats i cal sortir sempre per una porta on s'indica que hi haurà control policial. Aquesta indicació es troba a la vora d'una placa commemorativa dedicada a totes aquelles persones republicanes que van haver de creuar de forma irregular el túnel de l'estació durant els darrers mesos de la guerra civil espanyola.

Degut als nombrosos controls policials, que també se situen a la carretera fronterera, moltes persones han d'utilitzar rutes clandestines i perilloses, com ara el creuament del túnel de

l'estació. Durant la missió d'observació s'ha constatat que hi ha persones que el creuen caminant durant les nits (que és quan hi ha menys afluència de trens) de forma recurrent.

Imatge 21. Homenatge a l'estació de Cerbère a les persones exiliades republicanes. Font: CCAR (2025)

Imatge 22. Túnel ferroviari que connecta amb l'Estat espanyol. Font: CCAR (2025)

Tot i que el túnel es pot creuar en uns 20 minuts, la seva amplada és només de vuit metres, una amplada molt justa per tal que només hi passi un tren en cada sentit. La gran perillositat que suposa fer-ho ha provocat diverses morts i accidents greus en els darrers anys. Per això, diverses entitats de la zona organitzen periòdicament

actes públics als voltants de l'estació i del túnel per commemorar les persones que han mort a la zona fronterera, amb el propòsit de visibilitzar aquestes morts evitables i denunciar les polítiques de control migratori de l'Estat francès.

A més, aquelles persones que aconseguixen creuar el túnel cap al costat francès, es troben quan arriben diverses concertines que dificulten la sortida cap a l'exterior de l'estació, empitjorant de nou les condicions en les que moltes persones han de migrar.

Per últim, cal esmentar que diversos habitants (d'orientació política cap a l'extrema dreta) de Cerbère s'han organitzat per denunciar als cossos de seguretat de forma sistemàtica aquelles persones que veuen pels carrers del municipi en possible situació administrativa irregular (és a dir, atenent al perfil ètnic o racial), fet que vulnera de nou els drets de les persones migrades a circular per la via pública del municipi.

3.3.6. Perpignan

Perpignan (o Perpinyà en català) és la capital del departament dels Pirineus Orientals i a la regió d'Occitània; així mateix, és la capital històrica del Rosselló o de la Catalunya Nord. Al 2022 (no existeixen dades més actuals) comptava amb una població de 36.236 habitants, confirmant l'augment poblacional sostingut en els darrers anys ((Institut National de la Statistique et des études économiques (2025b)). Històricament, l'economia de la ciutat es fonamentava en la producció agrícola i tèxtil, tot i que actualment el principal motor econòmic són els serveis, el comerç i el turisme. L'Ajuntament està liderat pel partit Rassemblement National, una formació d'extrema dreta francesa liderada per Marine Le Pen.

Pel fet de tractar-se de la ciutat principal que connecta l'Estat espanyol amb França, Perpinyà s'ha convertit en un node logístic per al transport de mercaderies i per a les persones que volen o necessiten anar d'un Estat a un altre. De fet, des de 2013 compta amb l'estació de tren d'alta

velocitat que connecta capitals com Barcelona o Madrid amb París.

L'estació de tren i de bus es troba al mateix punt, al nord-oest del municipi, cosa que fa que totes les persones que arriben o surten de la ciutat amb tren o autobús han de passar per la mateixa ubicació.

Imatge 23. Estació d'autobusos de Perpignan.
Font: CCAR (2025)

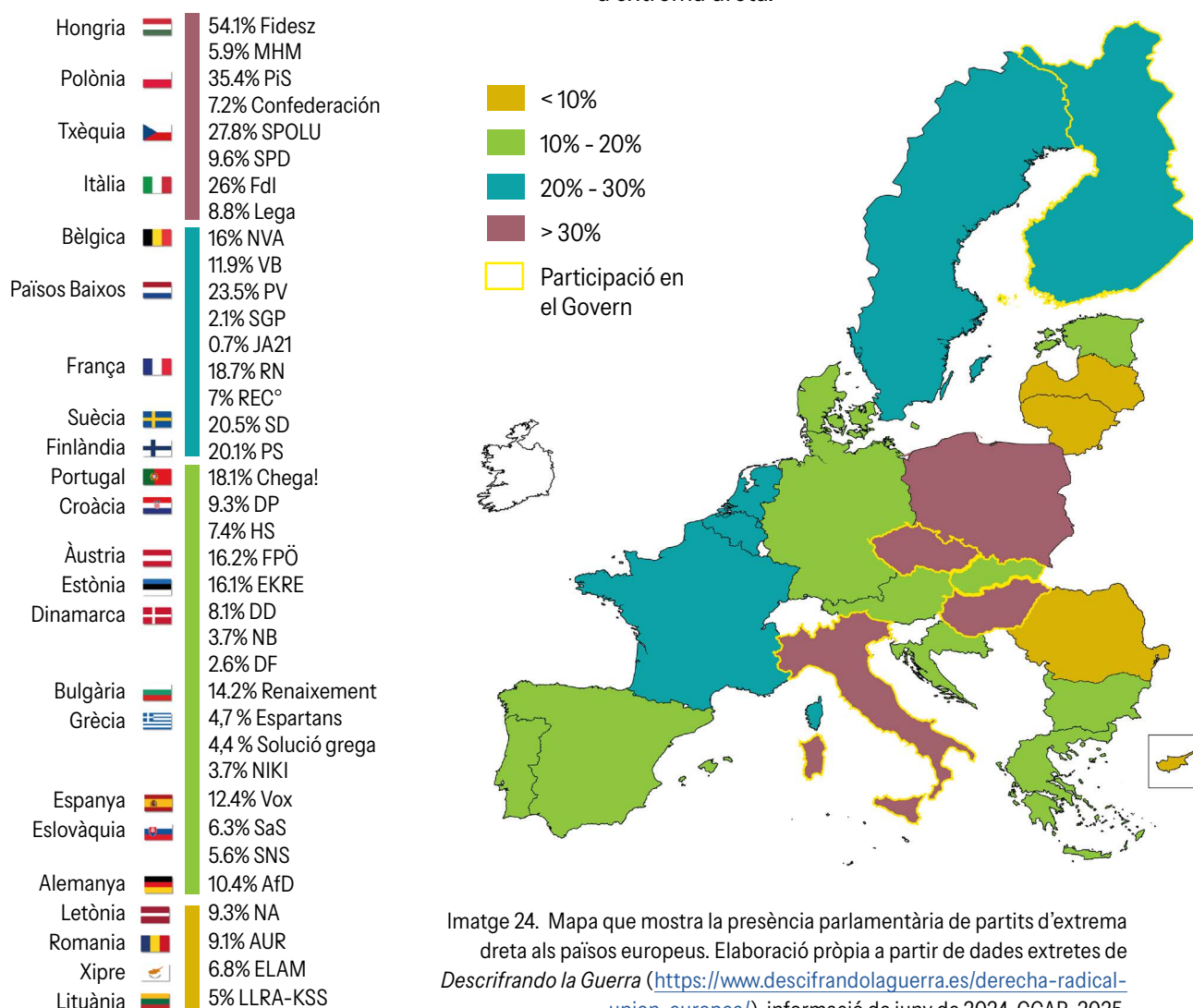
A l'estació s'hi troben nombrosos membres dels cossos de seguretat francesos amb el propòsit de fomentar la seguretat, tal i com passa en estacions internacionals com l'estació de Sants de Barcelona. La realitat és que aquests cossos de seguretat efectuen controls migratoris cada cop que s'estacionen autobusos o trens internacionals. Perpinyà també compta amb un Centre de Retenció Administrativa (un CRA) amb 60 places.

4. VULNERACIONS DE DRETS HUMANS

4.1. L'AUGMENT DE L'EXTREMA DRETA I EL CONSEQÜENT CANVI EN LES RUTES MIGRATÒRIES

En els darrers anys, coincidint amb l'augment d'arribades de persones migrades i refugiades degut als diversos conflictes bèl·lics als seus països d'origen, i el conseqüent augment dels discursos d'odi cap a la migració, el mapa geopolític europeu s'ha polaritzat cap a l'extrema dreta.

Tant és així que només en quatre països que conformen la Unió Europea la representació parlamentària de l'extrema dreta suposa menys d'un 10% (Xipre, Letònia, Lituània i Romania). Per altra banda, en altres quatre països (Itàlia, Finlàndia, Txèquia, Eslovàquia i Hongria) hi ha governs conformats o participats per partits d'extrema dreta.

Per la seva part, França té una representació parlamentària de l'extrema dreta del 25,68%, representada pel partit polític Rassemblement National, liderat per Marine Le Pen, i pel partit Reconquête, liderat pel periodista Éric Zemmour.

Donat que a l'Estat espanyol la representació al Congrés dels Diputats per part de partits d'extrema dreta és inferior (del 12,38%), Espanya se situa dins d'un mapa on la política migratòria pot ser o semblar més garantista respecte a la del país veí. De fet, les darreres intervencions públiques de l'actual ministre d'interior francès, Bruno Retailleau, que representa la dreta més conservadora francesa, permeten veure que el principal propòsit en matèria migratòria del govern serà augmentar els controls migratoris, atenent a la ja coneguda justificació que “sense ordre, no hi ha llibertats”.

Aquest enfortiment dels controls migratoris francesos ha fet que moltes persones migrants en situació irregular que es troben en territori francès des de fa temps, o bé que hi han accedit recentment a través d'Itàlia (un dels països governat actualment per l'extrema dreta), decideixin per força major intentar arribar a l'Estat espanyol.

És per això que durant la missió d'observació i al llarg de les diverses entrevistes i reunions efectuades, s'ha pogut constatar que moltes de les persones que intenten creuar la frontera francoespanyola ja no ho fan en direcció cap a França, sinó que, pel contrari, ho fan cap a l'Estat espanyol amb la voluntat de poder residir en un territori on tinguin la possibilitat de desenvolupar les seves vides de forma més digna i poder regularitzar amb menys temps la seva situació administrativa.

Així doncs, un cop realitzades les entrevistes amb les diverses entitats del territori, es podria establir que, històricament, aproximadament més del 80% de les persones que creuaven la frontera francoespanyola ho feien cap a França

des de l'Estat espanyol i, actualment, aquest percentatge ha disminuït a aproximadament el 50%; és a dir, pràcticament la meitat de les persones que creuen la frontera francoespanyola ho fan per poder accedir a l'Estat espanyol.

4.2. ELS FORTS DESPLEGAMENTS POLICIALS I LES IDENTIFICACIONS PER PERFIL ÈTNIC O RACIAL

Durant les missions d'observació s'han pogut constatar els desmesurats desplegaments policials per part dels cossos de seguretat d'ambdós Estats, amb la finalitat de dur a terme controls migratoris als punts on no es pot haver-hi persones circulant en situació administrativa irregular, amb la voluntat o necessitat de creuar la frontera francocatalana.

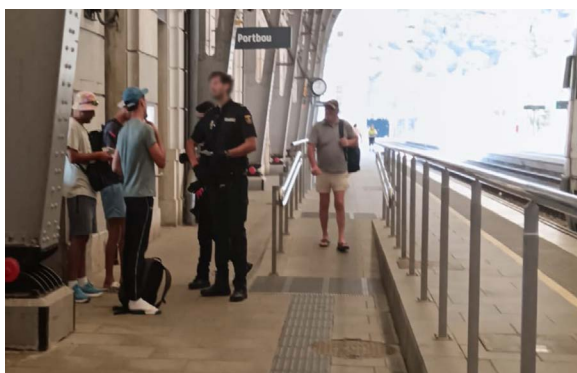
Tot i que en estacions com la de Figueres aquests controls no estan situats durant tot el dia i durant la missió no es van poder observar, les entrevistes efectuades amb entitats del territori i amb persones migrades que es trobaven als voltants ens han permès constatar que aquests controls s'efectuen gairebé cada dia a primera i última hora de la jornada.

A l'entrada del barri de Le Perthus i al peatge de Le Voló es van trobar controls dels cossos de seguretat francesos, concretament de la PAF. Aquests controls s'efectuen als diversos autobusos que van de Barcelona a Perpinyà i en la direcció contrària. Segons les entitats entrevistades i els testimonis recollits durant la visita d'observació, així com la verificació de l'equip de la CCAR a terreny, els controls es centren en persones amb perfil aparentment ètnic o racial, que les autoritats podrien considerar en situació administrativa irregular.

D'altra banda, durant la missió d'observació s'ha observat que el gran dispositiu desplegat per

⁸ No existeixen dades oficials recents.

part de la Policia Nacional (format sempre per almenys sis membres de la Policia Nacional) es troba a l'estació de Portbou. Els controls s'efectuaven tan en trens espanyols com francesos i en totes les ocasions observades, totes les identificacions semblaven aplicar-se segons criteris de perfil ètnic o racial, sense comptar amb intèrprets ni oferir suport jurídic en els casos en què les persones eren identificades amb una situació administrativa irregular. Alhora, en certes ocasions, la pròpia Policia Nacional entrava dins dels trens per controlar a les persones que hi viatjaven.

Imatge 25. Agents de la Policia Nacional identificant a una persona a l'estació de tren de Portbou. Font: CCAR (2025).

Imatge 26. Agents de la Policia Nacional identificant a una persona a l'estació de tren de Portbou. Font: CCAR (2025)

Cal esmentar que des de l'equip de la CCAR i del CER-M es va intentar en diverses ocasions entrevistar a membres de la Policia Nacional per poder conèixer la seva tasca i visió sobre la qüestió, però en totes les ocasions ho han rebutjat.

D'altra banda, a l'estació de tren i autobusos de Perpignan es va poder observar el fort desplegament policial per part de diversos cossos policials francesos. A l'arribada d'un autobús de passatgers de Barcelona, els cossos de seguretat van entrar-hi abans de la sortida dels passatgers per probablement identificar, alguna persona en situació administrativa irregular.

Imatge 27. Policia francesa sortint d'un autobús revisat prèviament. Font: CCAR (2025) .

A més, a la porta d'entrada a l'estació de tren, es va demanar la documentació a una persona que esperava possiblement un tren o alguna persona coneguda i, veient que la persona no tenia una situació administrativa regularitzada a l'Estat francès, va ser detinguda en un temps inferior a deu minuts i traslladada a un vehicle policial de paísà, el qual va sortir (possiblement) cap algun punt de l'Estat espanyol o al CRA de Perpinyà. Durant la conversa inicial entre la policia i la persona en qüestió, que l'equip de la CCAR va poder escoltar de fons, en cap cas es va detectar que s'oferís l'opció de comptar amb una persona intèrpret, ni es van exposar els drets o el procediment que se li aplicaria a la persona.

Imatge 28. Furgó de paisà de la policia francesa, on es trasllada a la persona identificada en situació irregular.

Font: CCAR (2025)

Tanmateix, durant la missió d'observació s'ha pogut parlar directament amb algunes de les persones migrades identificades als diferents punts fronterers. Cal remarcar que amb moltes d'aquestes persones no s'ha pogut parlar degut a què això podia perjudicar la seva situació i, en ocasions, la persona va ser detinguda i traslladada abans de poder fer-ho.

A continuació s'inclou una mostra⁹ del recull d'aquests testimonis de persones identificats durant la missió d'observació¹⁰:

DAIM FARUQ

Noi menor d'edat originari d'Algèria que arriba a l'Estació de Portbou des de França sense passaport, però té un document de sortida com a sol·licitant de Protecció Internacional on consta la data de naixement. És identificat per la Policia Nacional (sense intèrpret) i, tot i ser menor d'edat, no se'l deté ni se li fa cap notificació.

AHMED MOUSSA

Noi de 31 anys originari d'Algèria explica a la porta de la Comissaria de Policia Nacional de La Jonquera que va anar a França el dia anterior en tren i la Policia Francesa (PAF) el deté per perfil racial a la sortida de l'estació de Perpinyà. Un cop a comissaria li comuniquen que té una ordre de prohibició d'entrada a l'espai Schengen per França des de 2022 i fins 2029.

Ens explica que és impossible que ell tingui aquesta prohibició d'accés (ja que estava a Algèria treballant) i que l'Estat francès s'ha equivocat de persona, doncs l'any de naixement que apareix en aquest document no coincideix amb la seva. Tampoc tenen cap fotografia o altra dada que certifiqui que és ell qui té aquesta prohibició d'accés. L'única dada que coincideix és el nom i el cognom.

Analitzant els documents que ens comparteix entregats per la PAF i Oficina d'Estrangeria que li entrega la seva advocada, veiem que només té 10 dies per poder justificar que ell no és la persona que li han dit ser, és a dir, té 10 dies per presentar al·legacions davant la prohibició d'entrada a l'espai Schengen que li han dit que té des de 2022, la qual podria derivar en una expulsió de territori europeu.

⁹ El recull sencer de les persones testimonis identificades durant la missió d'observació es pot consultar a: <https://caminsderefugi.org/>

¹⁰ Els noms que s'inclouen són ficticis per tal de preservar l'anonimat i la seguretat de les persones entrevistades

Senyor originari del Marroc d'uns 45 anys vol anar a Bèlgica en tren i quan arriba a França en bus és identificat i retornat a l'Estació de Portbou. Tot i tenir concedida la residència permanent a l'Estat espanyol, és identificat i readmès ja que te el NIE caducat¹¹

HAIDAR, KAMAL I MOAD

Tres nois joves originaris de Tunísia, Marroc i Algèria s'han conegut durant el trajecte migratori i tenen el propòsit d'arribar a França. Paren a l'espai de Càrites a Portbou per demanar aigua i menjar i comenten que l'endemà intentaran creuar en tren cap a França, ja que volen anar fins a Lyon a casa del familiar d'un d'ells. Es troben en situació irregular. L'endemà els trobem a Perpinyà, separats l'un de l'altre i intentant retrobar-se per seguir amb la ruta migratòria.

MOUSSA ABDOULAYE

Noi major d'edat originari de Mali, que compta amb permís de residència i treball permanent i amb denúncia als mossos per pèrdua de passaport. Vol anar a França per feina però és retornat per la policia francesa per no tenir passaport en vigor, tot i tenir la denúncia de pèrdua.

NAIM SAMIR

Noi jove originari del Marroc, refereix tenir 19 anys, però no compta amb documentació. Comenta que fa anys que viu a França i que ara vol anar cap a Barcelona. És identificat per la Policia nacional, però no és detingut. Puja al tren cap a Barcelona.

Aquests casos identificats i documentats son una breu mostra de la realitat a la frontera francoespanyola, tenint en compte que la missió va durar sis dies i que durant aquest període es van visitar els diferents punts fronterers mencionats anteriorment.

En aquest sentit, s'ha pogut tenir accés als resultats obtinguts d'una altra missió d'observació realitzada el 8 i 9 d'abril de 2025 pel Projecte CAFI i l'entitat Anafé (ambdues franceses). En aquesta, es constaten de nou els controls migratoris a les estacions de Perpinyà. En concret, durant la missió es va observar que la PAF va detenir a quinze persones que van arribar a Perpinyà en un tren d'alta velocitat des de Barcelona. Alhora, la PAF va realitzar controls als autobusos que arribaven o anaven a l'Estat espanyol i va detenir a set persones, que foren introduïdes en un dels seus vehicles sense dir-los on anaven.

A més, la missió va permetre documentar la detenció de quatre persones més a l'estació de Cerbère que viatjaven en un tren procedent de Portbou. Una cinquena persona va ser detinguda quan va arribar

¹¹ Aquest fet no es deu a cap incompliment personal, sinó a un canvi administratiu en el sistema de registre d'estrangers, que va deixar temporalment inactius molts NIE antics sense avís previ.

a l'estació, en tant que la PAF havia estat "avisada". Una altra persona va ser obligada a agafar un tren cap a Portbou en el moment en què va ser identificada.

Totes les persones que van poder ser entrevistades posteriorment a la seva detenció van exposar la manca d'informació sobre els seus drets, així com la impossibilitat de tenir accés a una persona intèrpret, advocada i metge.

Si ens basem, a més a més en el nombre de persones ateses per Creu Roja i Càrites a La Jonquera, Portbou i Figueres (exposades en el capítol anterior) es pot constatar que el nombre d'identificacions, detencions i posteriors expulsions del territori és molt alt.

De fet, les dades oficials s'adeqüen a aquesta hipòtesi, donat que el Tribunal de Comptes francès va publicar que entre 2018 i 2022 França va dur a terme 240.000 refus d'entrée (rebutjos d'entrada en català) en les seves fronteres interiors.

Per últim, cal exposar que aquests controls migratoris es realitzen amb una forta i estreta col·laboració entre els cossos de seguretat francesos i espanyols, per tal d'efectuar els controls de forma exhaustiva i coordinar les readmissions o devolucions de les persones identificades de cara a que siguin (en termes institucionals) el més eficaços possibles¹².

4.3. RETORNS SENSE GARANTIES O INTERNAMENTS ALS CENTRES DE RETENCIÓ ADMINISTRATIVA

Els processos de readmissió o devolució entre França i l'Estat espanyol queden emparats en un principi pels articles mencionats anteriorment del Codi de Fronteres Schengen i l'Acord de Màlaga. Tot i així, la situació constatada durant la missió d'observació indica que moltes persones son readmeses o expulsades al marge de qualsevol procediment, sense ser informades degudament sobre la seva situació i els seus drets i, en la gran majoria dels casos, sense poder accedir a una persona intèrpret o a una advocada. A més, en certes ocasions, els cossos de seguretat es salten altres procediments legals. A tall d'exemple, durant la missió es va observar la identificació d'una persona menor d'edat, la Policia Nacional no va posar en coneixement del sistema de protecció a la infància català el cas detectat.

L'Acord de Màlaga i el Codi de Fronteres Schengen no permeten els controls constants i regulars en els punts fronterers. Tanmateix, obvien el dret a la informació sobre accés a drets i a la defensa jurídica de les persones identificades, i no preveu mecanismes especials per a persones que es trobin en situació d'especial vulnerabilitat, tals com els i les menors d'edat o les persones susceptibles d'acollir-se a la Protecció Internacional.

Tot i així, des de 2019 l'Estat Francès ha reforçat fortament aquests controls, els quals poden estar presents en tot moment (CCAR, 2019), justificant la necessitat de reforçar aquests desplegaments a causa de l'augment del terrorisme i, posteriorment, per la necessitat de controlar la possible extensió de la pandèmia de la COVID-19. Alhora, arran dels atemptats de novembre de 2020 a França, el president de la República Francesa va anunciar que es doblarien els

¹² Aquesta informació ha estat donada per diverses entitats entrevistades durant les missions d'observació.

dispositius. A principis de 2025, Bruno Retailleau –l'actual Ministre d'Interior Francès– també va declarar que s'enfortiran els controls migratoris (Espinosa, 2025; Martín, Verdú, & Viúdez, 2025).

Per part de l'Estat espanyol, aquest compta amb desplegaments policials a les zones frontereres com ara les estacions de tren, però intensifica els controls “només en casos d'extrema necessitat”, tals com esdeveniments o convencions internacionals que es duguin a terme a l'Estat¹³.

El fet que l'Acord de Màlaga exposi que una persona pot ser readmesa només en el cas que la persona hagi estat a l'altre Estat per un temps inferior a quatre hores, provoca que les identificacions, detencions i posteriors readmissions o devolucions es realitzin “amb presses” i sense garantir l'accés als drets mencionats.

Alhora, les diverses administracions públiques existents als territoris no estan donant una resposta adient a la situació, ni estan vetllant per garantir els drets d'aquestes persones. En aquest sentit, s'ha observat que moltes persones que s'han quedat als punts fronterers un cop han estat readmeses es troben en situació de carrer i amb grans dificultats per accedir a drets fonamentals.

És d'especial rellevància mencionar també l'arbitrarietat en la qual es duen a terme aquestes identificacions, fonamentades en discriminacions racials o ètniques, i en les que, quan una persona és detinguda, no es segueix sempre un mateix procediment. Això significa que no és possible conèixer si una persona serà retornada a una comissaria d'un Estat o de , o bé en un punt aleatori (com per exemple la gasolinera de Portbou) o bé serà enviada a un Centre de Retenció Administrativa.

En un principi, una persona només podria anar a un CRA si, en el moment de ser detinguda, tingués ja emesa una ordre d'expulsió de l'Estat francès. Per a la resta de casos de persones

identificades a la frontera francoespanyola, les persones haurien de ser readmeses per part de l'Estat espanyol. Però el testimoni recollit a La Jonquera, d'una persona que tenia una prohibició d'entrada a l'espai Schengen i que va ser readmesa o retornada a l'Estat espanyol després de ser identificada en territori francès, posa en dubte que aquesta premissa es dugui a terme en totes les ocasions.

En aquesta línia, cal exposar també que, durant el 2024, 584 persones van ser internades al CRA de Perpinyà, xifra que suposa un augment del 19% respecte al nombre de persones tancades l'any anterior. Gairebé la meitat d'aquestes persones eren d'origen algerià (49,7%), seguit de persones d'origen marroquí (15,8%) i tunisià (10,4%). La duració mitjana d'internament d'aquestes persones ha passat a ser de trenta-quatre dies, set més que l'any anterior. Tot i així, aquesta privació de llibertat pot durar a l'Estat francès fins a tres mesos i, actualment, es vol ampliar aquest període a un màxim de set mesos ((Forum Réfugiés et al., 2025).

El 12,3% de les persones que van estar al CRA de Perpinyà van arribar-hi a causa d'haver estat detingudes a les fronteres franceses i el 26,1% per haver estat identificades en controls policials a estacions, carreteres o a la via pública. Per últim, cal mencionar que, tot i que les ordres d'expulsió emeses per l'Estat francès han augmentat un 60% en els darrers cinc anys, més de la meitat de les persones que van estar internades al CRA de Perpinyà van ser posades en llibertat per decisió judicial i el 37,4% van ser expulsades a altres països –el 7,4% a països membres de la UE– (Forum Réfugiés et al., 2025).

¹³ Aquesta informació ha estat donada per diverses entitats entrevistades durant les missions d'observació

5. CONCLUSIONS I REFLEXIONS FINALS

El present informe constata que la frontera francoespanyola i, més concretament, la zona francocatalana, segueix sent una frontera activa, marcada per forts controls migratoris que comporten pràctiques discriminatòries i vulneracions sistemàtiques de drets humans.

Aquesta realitat, documentada durant la missió d'observació duta a terme entre els mesos de juny i juliol de 2025 per part de l'equip de la CCAR i del CER-M, qüestiona el compliment dels compromisos europeus en matèria de lliure circulació i protecció de les persones migrades i refugiades.

La frontera francoespanyola, tot i estar en un principi lliure de controls per l'entrada en vigor l'any 1995 dels Acords de Schengen, segueix comptant amb forts dispositius de control fronterer emparats per l'Acord de Readmissió de persones en situació irregular, signat entre Espanya i França l'any 2002.

L'acord estableix que, sota determinades condicions, es poden efectuar retorns i readmissions de persones identificades en situació irregular a les zones frontereres. Tot i així, s'ha constatat que les readmissions entre els dos Estats es realitzen sovint al marge del que estableix el Codi de Fronteres Schengen i l'Acord de Màlaga. Molts cops les persones són retornades o expulsades sense que se'ls expliqui el motiu, i sense possibilitat de presentar al·legacions ni accedir a mecanismes de protecció.

Així doncs, en la pràctica, els retorns o readmissions impliquen la negació de drets essencials, una realitat que podria assimilar-se a les "devolucions en calent" que s'efectuen a les fronteres exteriors de l'espai Schengen.

Els dispositius policials desplegats per França i per l'Estat espanyol operen de manera sistemàtica en punts estratègics com estacions de tren, peatges i carreteres. Les identificacions per perfil ètnic o racial són habituals, vulnerant de forma sistemàtica el dret a la igualtat de tracte i no discriminació.

És especialment greu el fet que, durant els controls, no s'atenen les possibles situacions d'especial vulnerabilitat que poden presentar les persones identificades, tals com aquelles persones susceptibles d'acollir-se a la Protecció Internacional o els i les menors d'edat que haurien de poder accedir als sistemes de protecció internacional o de protecció a la infància sense cap limitació.

Aquesta situació segueix estant altament invisibilitzada, degut a què no existeix suficient transparència per part de les administracions, ni jurisprudència efectiva que permeti evidenciar les pràctiques que es duen a terme als diferents punts d'accés i sortida de la frontera francoespanyola.

Així, tot i no poder accedir a dades oficials actualitzades, durant la missió d'observació es constata que les entitats que treballen sobre el territori al costat francès cada cop atenen més persones que han estat readmeses o retornades, les quals presenten situacions d'especial vulnerabilitat, com el sensellarisme o la manca d'accés a drets bàsics com son l'alimentació,

la salut física o mental i, en si, el dret a rebre atenció humanitària. Cal esmentar que les administracions del territori no estan donant resposta a aquesta situació i, a més, els forts controls policials existents a les estacions de tren de Portbou i Figueres, així com a l'entrada al terme municipal de La Jonquera de Le Perthus, reforcen la persecució d'aquestes persones.

És d'especial rellevància denunciar el fet que moltes persones son retornades i deixades per part dels cossos de seguretat francesos a una gasolinera que es troba al mig de no res, al coll de la muntanya que hi ha entre Portbou i Cerbère, i que a l'única atenció a la que poden accedir aquestes persones és gràcies a la ciutadania organitzada amb el suport d'entitats socials.

A més, moltes persones han de posar en risc la seva vida per poder creuar per aquell coll, per exemple, creuant el túnel que connecta els dos municipis mencionats i, un cop arriben a Cerbère, travessar les concertines instal·lades als voltants de la seva estació de tren. Durant la missió d'observació s'ha constatat també que existeix una forta organització per part de la ciutadania d'extrema dreta que avisa als cossos de seguretat quan creu haver vist persones que podrien estar en situació irregular, vulnerant el seu dret a circular lliurement per la via pública.

A Perpinyà, la presència de cossos de seguretat a l'estació de tren i bus és constant. Si han pogut observar detencions arbitràries i trasllats exprés de les persones identificades en situació irregular en vehicles de paisà, sense haver tingut accés a intèrprets ni informació sobre la seva situació. Alhora, el propi CRA de Perpinyà ha incrementat el nombre d'internaments amb una evident sobre-representació de persones d'origen algerià, marroquí i tunisià.

Els testimonis de persones que s'han pogut recollir al llarg de la missió d'observació són especialment reveladors: descriuen discriminacions, errors en les pròpies

identificacions, devolucions injustificades i, en general, una manca generalitzada de garanties de drets.

Les entitats socials que treballen al territori fan una tasca essencial d'acompanyament, però sovint es troben desbordades per la falta de recursos i la inacció institucional. És urgent que les administracions públiques, tant a nivell municipal, estatal com europeu, assumeixin la seva responsabilitat, revisin les polítiques migratòries actuals i articulin respostes coordinades que posin al centre la dignitat, la protecció i els drets de les persones migrades i refugiades.

La mobilitat humana és una realitat ineludible i la lliure circulació constitueix un dret fonamental reconegut. Malauradament, les polítiques actuals de seguretat estan utilitzant el creixement dels discursos d'odi i de l'extrema dreta a Europa per justificar el control i la persecució de les persones migrades i refugiades, especialment en els espais fronterers.

Davant d'aquesta situació, es fa imprescindible un canvi de paradigma en la gestió de les fronteres que deixi enrere la lògica del tancament i el control. Cal impulsar propostes que donin resposta a la mobilitat humana des d'una perspectiva de drets: garantir vies dignes i segures, establir polítiques d'acollida que responguin a les necessitats reals de les persones que decideixen quedar-se, i assegurar la igualtat de drets i oportunitats per a totes elles.

6. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

Alphen Group, The (2022). *The TAG NATO Shadow Strategic Concept 2022: Preserving Peace, Protecting People - A Report by The Alphen Group (TAG) for the Secretary General on the 2022 NATO Strategic Concept*. German Marshall Fund of the United States. Disponible a: <https://www.gmfus.org/sites/default/files/2022-02/TAG%20-%20NATO%20Strategic%20Concept%20-%20NONPRINT.pdf> (Consultat: 8 de setembre de 2025).

Anafé, Gisti. (2024). Contrôles aux frontières intérieures terrestres. Note de décryptage des arrêts de la CJUE et du conseil d'État et de leurs conséquences pratiques. Disponible a: https://anafe.org/wp-content/uploads/2024/11/1.-Controles_aux_frontieres_interieures_terrestres_-_Note_de_decryptage_des_arrets_de_la_CJUE_et_du_conseil.pdf

Barbero, I. (2017). La readmisión de extranjeros en situación irregular entre Estados miembros consecuencias empírico-jurídicas de la gestión policial de las fronteras internas. Disponible a: <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=6230594>

Biometric Update (2021) *IDEMIA and Sopra Steria win French biometric border control system contract*. Biometric Update, 29 de gener de 2021. Disponible a: <https://www.biometricupdate.com/202101/idemia-and-sopra-steria-win-french-biometric-border-control-system-contract> (Consultat: 8 de setembre de 2025).

Cadena SER (2022) *La Guardia Civil de Gipuzkoa intercepta en el paso fronterizo de Santiago en Irun a tres migrantes indocumentados*. Cadena SER, 1 de març de 2022. Disponible a: <https://cadenaser.com/2022/03/01/la-guardia-civil-de-gipuzkoa-intercepta-en-el-paso-fronterizo-de-santiago-en-irun-a-tres-migrantes-indocumentados/> (Consultat: 8 de setembre de 2025).

Cadena SER (2025). *Canarias plantea a la UE un despliegue "significativo" de Frontex en las islas con medios aéreos y marítimos*. Cadena SER, 20 d'agost de 2025. Disponible a: <https://cadenaser.com/canarias/2025/08/20/canarias-plantea-a-la-ue-un-despliegue-significativo-de-frontex-en-las-islas-con-medios-aereos-y-maritimos-radio-club-tenerife/> (Consultat: 8 de setembre de 2025).

CCAR (2019). Informe: Frontera Hispano Francesa: Controls fronterers dintre de l'espai Schengen? Disponible a: <https://caminsderefugi.org/wp-content/uploads/2019/06/informe-incidencia-frontera-hispano-francesa-VF.pdf> (Consultat: 1 d'agost de 2025)

Comissió Europea (2024a). *Commission steps up support for Member States to strengthen EU security and counter the weaponisation of migration* (Comunicat de premsa IP/24/6251). Brussel·les: Comissió Europea, 11 de desembre de 2024. Disponible a: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_6251 (Consultat: 8 de setembre de 2025).

Comissió Europea (2024b). *Entry/Exit System (EES)*. Disponible a: https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/schengen/smart-borders/entry-exit-system_en (Consultat: 8 de setembre de 2025).

Comissió Europea (2024c) *Interoperability*. Disponible a: https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/schengen/interoperability_en (Consultat: 8 de setembre de 2025).

Comissió Europea (2024d). *Temporary reintroduction of border control*. Disponible a: https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/schengen/schengen-area/temporary-reintroduction-border-control_en (Consultat: 8 de setembre de 2025).

Consell de la Unió Europea (2022). *A Strategic Compass for Security and Defence: For a European Union that protects its citizens, values and interests and contributes to international peace and security*. Brussel·les: Servei Europeu d'Acció Exterior. Disponible a: https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/documents/strategic_compass_en3_web.pdf (Consultat: 8 de setembre de 2025).

Espinosa, M. (2025). Portbou: las fronteras vuelven a Europa. La Vanguardia. Disponible a: <https://www.lavanguardia.com/politica/20250330/10532094/portbou-fronteras-vuelven-europa.html> (Consultat: 1 d'agost de 2025)

Forum Réfugiés, France Terre d'Asile, Groupe SOS Solidarité, La Cimade, Solidarité Mayotte (2025). *Centres et locaux de rétention administrative: 2024 rapport national et local*. Disponible a: <https://www.forumrefugies.org/s-informer/publications/rapports/1666-rapport-annuel-centres-retention-administrative-2025> (Consultat: 1 d'agost de 2025)

French Contact Point for the European Migration Network – EMN France (2018) *Annual Report on Migration and Asylum – France 2017. Part 2*. París: Directorate-General for Foreign Nationals in France (DGEF), Ministry of the Interior. Co-funded by the European Union.

Frontex (2024a). *New operational year begins*. Varsòvia: Frontex Media Centre, 24 de gener de 2024. Disponible a: <https://www.frontex.europa.eu/media-centre/news/news-release/new-operational-year-begins-S2Ss2C> (Consultat: 8 de setembre de 2025).

Frontex (2024b). *Last month in the field: July 2024*. Varsòvia: Frontex Media Centre, 5 d'agost de 2024. Disponible a: <https://www.frontex.europa.eu/media-centre/news/news-release/last-month-in-the-field-july-2024-jp7i4H> (Consultat: 8 de setembre de 2025).

García, R. (2022) *La UE blindo sus fronteras con sistemas de reconocimiento facial solo para no comunitarios*. El País, 29 d'agost de 2022. Disponible a: <https://elpais.com/tecnologia/2022-08-29/la-ue-blinda-sus-fronteras-con-sistemas-de-reconocimiento-facial-solo-para-no-comunitarios.html> (Consultat: 8 de setembre de 2025).

Gendarmerie nationale (2025). *Le ministre de l'Intérieur en visite dans les Pyrénées-Atlantiques*. París: Ministère de l'Intérieur et des Outre-mer. Disponible a: <https://www.gendarmerie.interieur.gouv.fr/gendinfo/actualites/2025/le-ministre-de-l-interieur-en-visite-dans-les-pyrenees-atlantiques> (Consultat: 8 de setembre de 2025).

Gobierno de Espanya (2024). *Ley 12/2024, de 5 de julio, por la que se modifica la Ley 4/2000, de 11 de enero, sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social*. Boletín Oficial del Estado, núm. 163, sec. I, pp. 1-44. Disponible a: <https://www.boe.es/boe/dias/2024/07/05/pdfs/BOE-A-2024-13762.pdf> (Consultat: 8 de setembre de 2025).

IDEMIA (2021) *The French Ministry of the Interior selects IDEMIA and Sopra Steria to develop the new standard for the border control system*. Idemia.com, 29 de gener de 2021. Disponible a: <https://www.idemia.com/press-release/french-ministry-interior-selects-idemia-and-sopra-steria-develop-new-standard-border-control-system-2021-01-29> (Consultat: 8 de setembre de 2025).

Indra (2023) *Indra despliega sistemas biométricos de control automatizado fronterizo en aeropuertos españoles*. Indracompany.com, 15 de novembre de 2023. Disponible a: <https://www.indracompany.com/es/noticia/indra-despliega-sistemas-biometricos-control-automatizado-fronterizo-aeropuertos-espanoles> (Consultat: 8 de setembre de 2025).

Infodefensa.com (2023) *El Ministerio del Interior contrata tecnología de Thales para el control de fronteras*, Infodefensa.com, 15 de juny de 2023. Disponible a: <https://www.infodefensa.com/texto-diario/mostrar/3795067/ministerio-interior-contrata-tecnologia-thales> (Consultat: 8 de setembre de 2025).

Institut d'Estadística de Catalunya (2025a). El municipi en xifres: Figueres. (Idescat). Disponible a: <https://www.idescat.cat/emex/?id=170669> (Consultat: 25 de juliol de 2025)

Institut d'Estadística de Catalunya (2025b). El municipi en xifres: La Jonquera. (Idescat). Disponible a: <https://www.idescat.cat/emex/?id=170865> (Consultat: 25 de juliol de 2025)

Institut d'Estadística de Catalunya (2025c). El municipi en xifres: Portbo. (Idescat). Disponible a: <https://www.idescat.cat/emex/?id=170865> (Consultat: 25 de juliol de 2025)

Institut National de la Statistique et des études économiques (2025a). Dossier complet: Commune de Cerbère (66048). (Insee). Disponible a: <https://www.insee.fr/fr/statistiques/2011101?geo=COM-66048> (Consultat: 29 de juliol de 2025)

Institut National de la Statistique et des études économiques (2025b). Dossier complet: Commune de Perpignan (66136). (Insee). Disponible a: <https://www.insee.fr/fr/statistiques/2011101?geo=COM-66136> (Consultat: 29 de juliol de 2025)

Martín, M., Verdú, D., Viúdez, J. (2025). España teme que Francia presione en la frontera para frenar la inmigración. El País. Disponible a: <https://elpais.com/espana/2025-01-06/espana-teme-que-francia-presione-en-la-frontera-para-frenar-la-inmigracion.html> (Consultat: 29 de juliol de 2025)

Ministerio de Asuntos Exteriores (2003). Acuerdo entre la República Francesa y el Reino de España sobre la readmisión de personas en situación irregular, hecho “ad referendum” en Málaga el 26 de noviembre de 2002. «BOE» núm. 309, de 26 de diciembre de 2003. Disponible a: [https://www.boe.es/eli/es/ai/2002/11/26/\(3\)](https://www.boe.es/eli/es/ai/2002/11/26/(3)) (Consultat: 1 d'agost de 2025)

Ministerio de Defensa (2020a). *El Batallón de Cazadores de Montaña “ARAPILES”62 se desplegará en la frontera con Francia para colaborar en la lucha contra el COVID-19*. Ejército de Tierra, 28 d'octubre de 2020. Disponible a: https://ejercito.defensa.gob.es/pt/unidades/Zaragoza/bri_aragon/Noticias/2020/38_ARAPILES62_DESPLIEGUE_FRONTERA_FRANCIA.html [Consultat: 8 de setembre de 2025].

Ministerio de Defensa (2020b). *El Ministerio de Defensa y el Ayuntamiento de Almería firman el Protocolo de colaboración para el desarrollo del Proyecto ‘Indalo’*. Madrid: Ministerio de Defensa. Disponible a: <https://emad.defensa.gob.es/prensa/noticias/2020/06/listado/200611-firma-protocolo-Indalo.html> (Consultat: 8 de setembre de 2025).

Ministerio de Defensa (2022). *Entorno operativo 2035. Primera revisión*. Madrid: Ministerio de Defensa. Disponible a: <https://publicaciones.defensa.gob.es/entorno-operativo-2035-primera-revision-libros-pdf.html> (Consultat: 8 de setembre de 2025).

Ministerio de la Presidencia, Relaciones con las Cortes y Memoria Democrática (2022) *Resolución de 7 de junio de 2022, de la Secretaría de Estado de Comunicación, por la que se publica el Acuerdo del Consejo de Ministros de 7 de junio de 2022, por el que se toma conocimiento de la renovación de la autorización al Gobierno para prorrogar los controles temporales en las fronteras interiores terrestres, en el marco de la atención a la crisis humanitaria y de seguridad derivada de la situación en Ucrania*. Boletín Oficial del Estado, núm. 138, sec. III, pp. 1-2. Disponible a: <https://www.boe.es/boe/dias/2022/06/08/pdfs/BOE-B-2022-18258.pdf> (Consultat: 8 de setembre de 2025).

Observatorio hispano-francés de Tráfico en los Pirineos (2023). Documento nº 10. Disponible a: https://cdn.transportes.gob.es/portal-web-transportes/ministerio/actividades_y_servicios/observatorios/hispano-frances/observatorio_hispano-frances_de_trafico_en_los_pirineos_no_10_diciembre_2023.pdf (Consultat: 1 d'agost de 2025)

Parlament Europeu i Consell de la Unió Europea (2016). *Reglament (UE) 2016/399 del Parlament Europeu i del Consell, de 9 de març de 2016, pel que s'estableix un codi de normes de la Unió per al creuament de persones per les fronteres*. Publicat al Diari Oficial de la Unió Europea, nº 77, 23 de març de 2023. Disponible a: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/?uri=CELEX%3A02016R0399-20240710> (Consultat: 1 d'agost de 2025)

Parlament Europeu i Consell de la Unió Europea (2019). *Reglamento (UE) 2019/1896 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 13 de noviembre de 2019, sobre la Guardia Europea de Fronteras y Costas y por el que se derogan los Reglamentos (UE) n.º 1052/2013 y (UE) 2016/1624*. Diario Oficial de la Unión Europea L 295, pp. 1-131. Disponible a: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/?uri=CELEX:32019R1896> (Consultat: 8 de setembre de 2025).

Préfecture de la région Nouvelle-Aquitaine (2024a). *Contrôle des flux migratoires à la frontière franco-espagnole et dans l'ensemble de la région*. Bordeaux: Préfecture de la région Nouvelle-Aquitaine. Disponible a: <https://www.prefectures-regions.gouv.fr/nouvelle-aquitaine/Actualites/Controle-des-flux-migratoires-a-la-frontiere-franco-espagnole-et-dans-l-ensemble-de-la-region> (Consultat: 8 de setembre de 2025).

Préfecture de la région Nouvelle-Aquitaine (2024b). *Opération Sentinelle: déploiement de 520 militaires dans la région pendant la saison estivale*. Bordeaux: Préfecture de la région Nouvelle-Aquitaine. Disponible a: <https://www.prefectures-regions.gouv.fr/nouvelle-aquitaine/Documents-publications/Salle-de-presse/Communiques-et-dossiers-de-presse/Operation-Sentinelle-deploiement-de-520-militaires-dans-la-region-pendant-la-saison-estivale> (Consultat: 8 de setembre de 2025).

Projet Cafi, Anafé. (2023). Contrôles migratoires à la frontière Franco-Espagnole: entre violations des droits et luttes solidaires. Disponible a: https://projet-cafi.com/wp-content/uploads/2023/05/20230509_CAFI_NoteAnalyse_WEB.pdf (Consultat: 1 d'agost de 2025)

Projet Cafi, Anafé. (2025). Frontière franco-espagnole – Pyrénées-Orientales. Compte-rendu des observations des 8 et 9 avril 2025. (Consultat: 1 d'agost de 2025)

Putelat, E., Dupuis, N. (2025). Pirineus, el mur invisible. (Ottokar Editoria Audiovisual, en coproducció amb Anoki Sarl i 3Cat). Disponible a: <https://www.3cat.cat/3cat/el-documental-pirineus-el-mur-invisible-coproduit-per-3cat-a-limacte-festival-de-cinema-i-drets-humans-de-catalunya/noticia/3342516/> (Consultat: 1 d'agost de 2025)

Sacristan P. (2025). *Pyrénées-Atlantiques: contrôles renforcés à la frontière espagnole, 50 étrangers en situation irrégulière interceptés*. La Semaine des Pyrénées, 20 juny de 2025. Disponible a: <https://www.lasemainedespyrenees.fr/pyrenees-atlantiques-controles-renforces-a-la-frontiere-espagnole-50-etrangers-en-situation-irreguliere-interceptes/> (Consultat: 8 de setembre de 2025).

Secrétariat général de la défense et de la sécurité nationale; Ministère des Armées (2025). *Revue nationale stratégique 2025*. Paris: Ministère des Armées, 14 de juliol de 2025. Disponible a: <https://www.defense.gouv.fr/sites/default/files/ministere-armees/Revue%20nationale%20strategique%202025.pdf> (Consultat: 8 de setembre de 2025).

Secrétariat général du gouvernement (2024). *Décret n° 2024-1197 du 18 décembre 2024 relatif à la qualification des emplois de l'encadrement supérieur de la direction générale de la sécurité extérieure*. Paris: Journal Officiel de la République Française. Disponible a: <https://www.legifrance.gouv.fr/jorf/id/JORFTEXT000050321365> (Consultat: 8 de setembre de 2025).

Señoran, D. (2024). Mapa del auge de la derecha radical en la Unión Europa. Descifrando la Guerra. Disponible a: <https://www.descifrandolaguerra.es/derecha-radical-union-europea/> (Consultat: 1 d'agost de 2025)

Thales Group (2024) *Thales selected to prepare France for the new Schengen Area Entry/Exit System*. Disponible a: <https://www.thalesgroup.com/en/group/journalist/press-release/thales-selected-prepare-france-new-schengen-area-entryexit-system> (Consultat: 8 de setembre de 2025).

Tribunal de Justicia de la Unión Europea. (2023). Sentència de 21 de setembre de 2023, Assumpte C 143/22, Association Avocats pour la défense des droits des étrangers (ADDE) i altres contra Ministre de l'Intérieur. Petició de decisió prejudicial plantejada pel Conseil d'État. Recuperat de <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/?uri=CELEX:62022CJ0143> (Consultat: 1 d'agost de 2025)

Yarnoz, C. (2015). Francia restablece los controles fronterizos con 30.000 policías (El País). Disponible a: https://elpais.com/internacional/2015/11/13/actualidad/1447404352_273469.html (Consultat: 1 d'agost de 2025)

Unió Europea (2019a). *Reglament (UE) 2019/817 del Parlament Europeu i del Consell, de 20 de maig de 2019, relatiu a l'establiment d'un marc per a la interoperabilitat entre els sistemes d'informació de la Unió en el àmbit de les fronteres i els visats i per a modificar els Reglaments (CE) n. 767/2008, (UE) n. 2016/399, (UE) 2017/2226, (UE) 2018/1240, (UE) 2018/1726 i (UE) 2018/1862 dels Reglaments (UE) n. 2018/1240 i (UE) 2018/1862*. Disponible a: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/ALL/?uri=CELEX:32019R0817> (Consultat: 8 de setembre de 2025).

Unió Europea (2019b). *Reglamento (UE) 2019/818 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 20 de mayo de 2019, relativo al establecimiento de un marco para la interoperabilidad entre los sistemas de información de la Unión en el ámbito de la justicia y asuntos de interior*. Disponible a: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/es/ALL/?uri=CELEX:32019R0818> (Consultat: 8 de setembre de 2025).

Unmanned Airspace (2024) *French police granted permission to use drones equipped with cameras in public spaces*. Unmanned Airspace, 29 d'agost de 2024. Disponible a: <https://www.unmannedairspace.info/emerging-regulations/french-police-granted-permission-to-use-drones-equipped-with-cameras-in-public-spaces/> (Consultat: 8 de setembre de 2025).

Viúdez, J., Martín, M. y Verdú, D. (2025). España teme que Francia presione en la frontera para frenar la inmigración. El País, 6 de gener de 2025. Disponible a: <https://elpais.com/espana/2025-01-06/espana-teme-que-francia-presione-en-la-frontera-para-frenar-la-inmigracion.html> (Consultat: 8 de setembre de 2025).

CCAR

Comissió Catalana

d'Acció
pel Refugi